

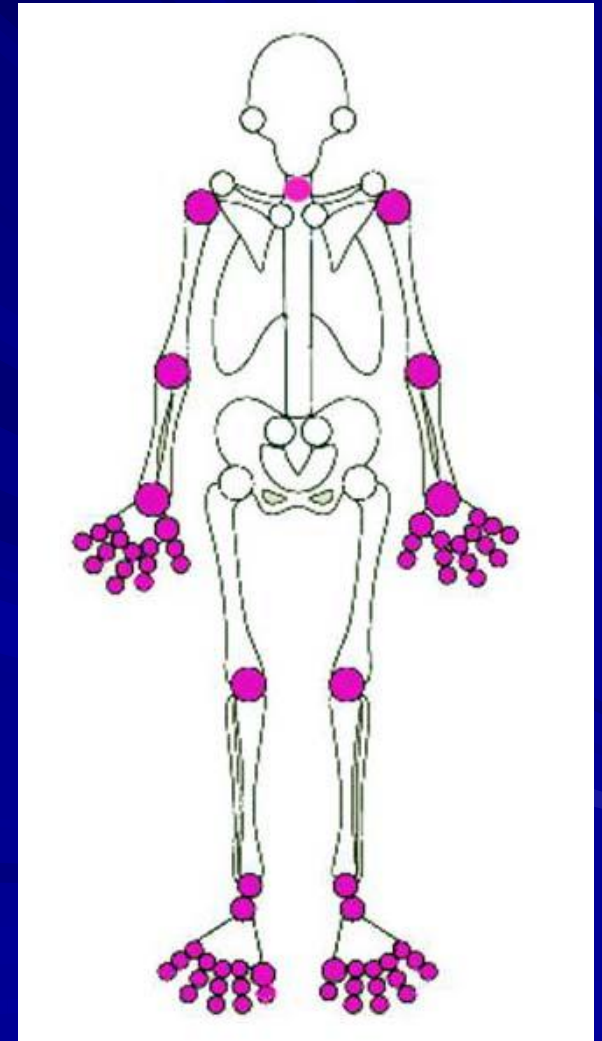
Ρευματοειδής Αρθρίτιδα και άλλες αρθρίτιδες

Π.Γ.Βλαχογιαννόπουλος
Παθολόγος-Ρευματολόγος
Καθηγητής Παθολογίας-Ανοσολογίας
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα

Ορισμός

- Χρόνια πολυσυστηματική νόσος αγνώστου αιτιολογίας
- Αρθρίτιδα
  - Συμμετρική,
  - Διαβρωτική
  - Μικρών κυρίως, αλλά και μεγάλων αρθρώσεων
- Πρωινή Δυσκαμψία
- Συστηματικές Εκδηλώσεις

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα

Διαγνωστικά Κριτήρια

- Πρωινή δυσκαμψία διάρκειας ≥ 1 ώρας*
- Οίδημα ≥ 3 αρθρώσεων*
- Οίδημα αρθρώσεων των χεριών*
- Συμμετρική κατανομή*
- Διαβρώσεις και απασβέστωση στην α/α
- Ρευματικά Οζίδια
- Ρευματοειδής Παράγοντας

*Παρόντα για τουλάχιστον 6 εβδομάδες

Απαιτούνται 4 από τα 7 κριτήρια

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα

Επιδημιολογικά Στοιχεία

- Παγκόσμια κατανομή
- Συχνότητα στο γενικό πληθυσμό
  - 0.8% (0.3-2.1%)
- Φύλο
  - 3♀ : 1♂
- Ηλικία εκδήλωσης
  - 30-50 έτη
- Γενετικοί παράγοντες
  - HLA DR4

Ρευματοειδής αρθρίτιδα: Πολυγονιδιακή Νόσος;

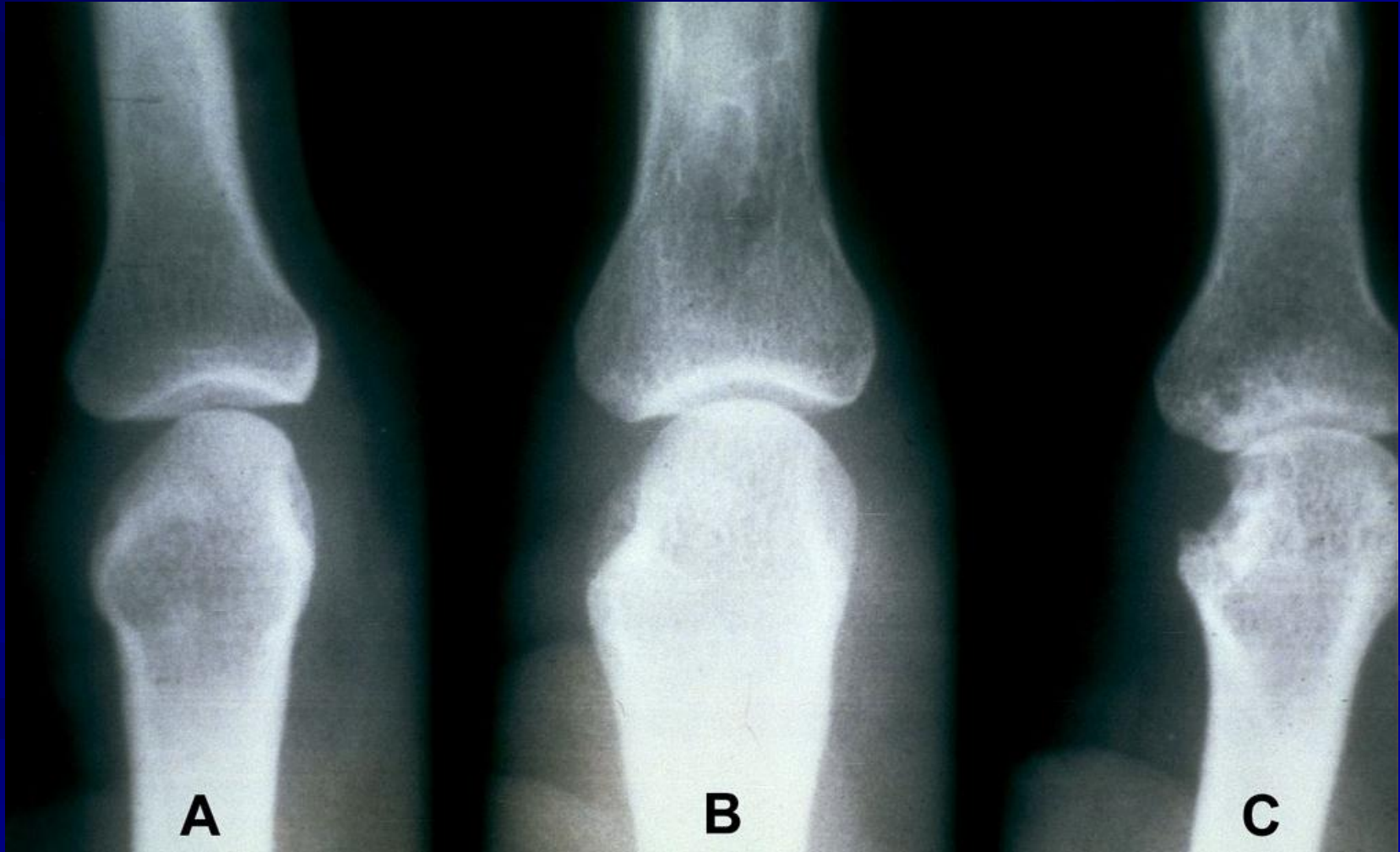
- Οι περισσότερες αυτοάνοσες νόσοι είναι πολυγονιδιακές, πράγμα που σημαίνει ότι πολλά γονίδια συνεργάζονται για να δώσουν τον δεδομένο φαινότυπο.
- Οι πολυμορφισμοί γονιδίων υπάρχουν και στους υγιείς, αλλά κάτω από κατάλληλη περιβαλλοντική πίεση παράγουν νόσο.

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Αρχόμενη Αρθρίτιδα

Οίδημα Μαλακών Περιαρθρικών Ιστών

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Ακτινολογική Εξέλιξη

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Μακροχρόνιες Αλλοιώσεις Χεριών

- Ατροφία Μεσώστεων Μυών
- Ωλένια Απόκλιση Χειρών
- Ρευματικά Οζίδια

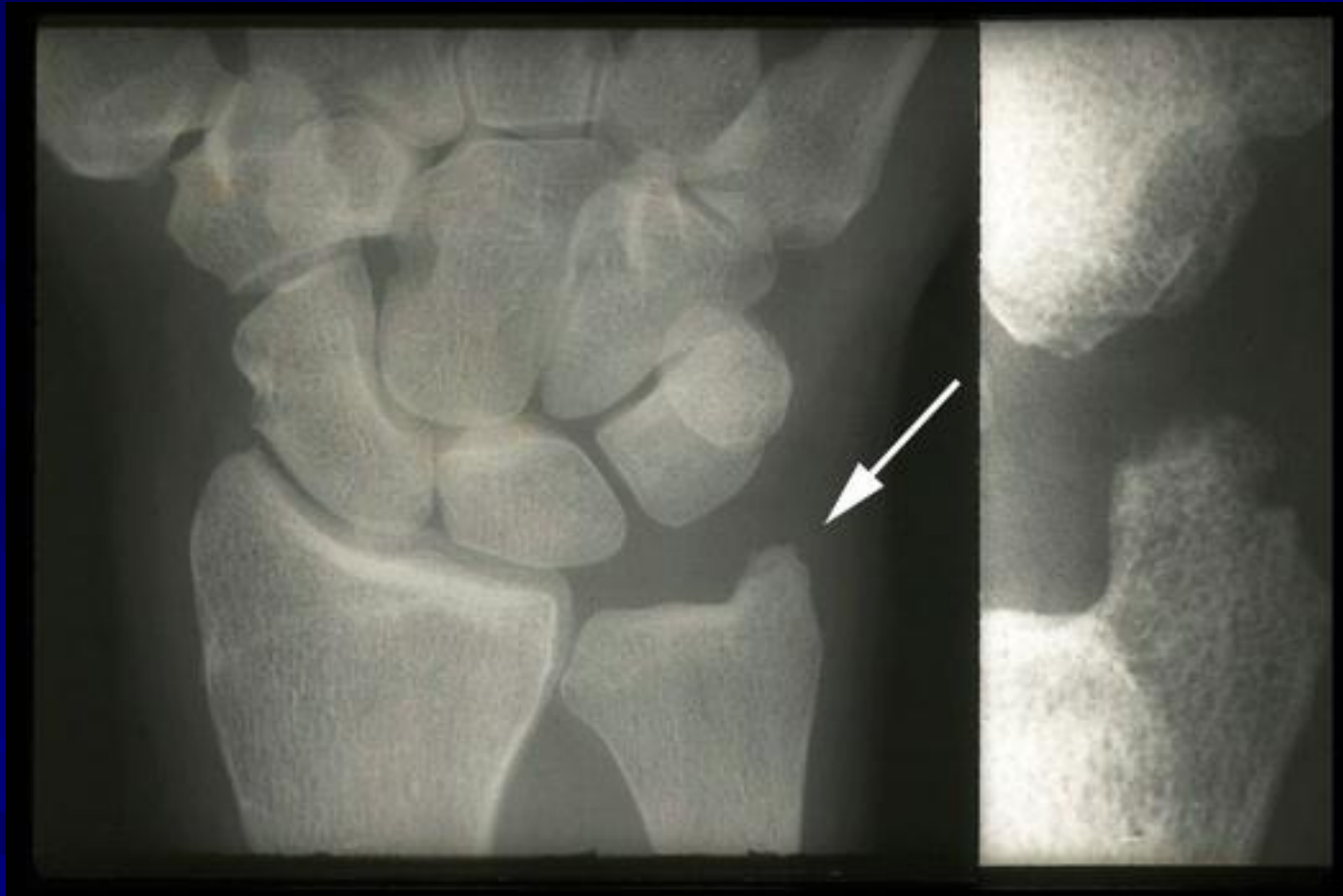
Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Μακροχρόνιες Αλλοιώσεις Χεριών

Άκρα δίκην
λαιμού κύκνου

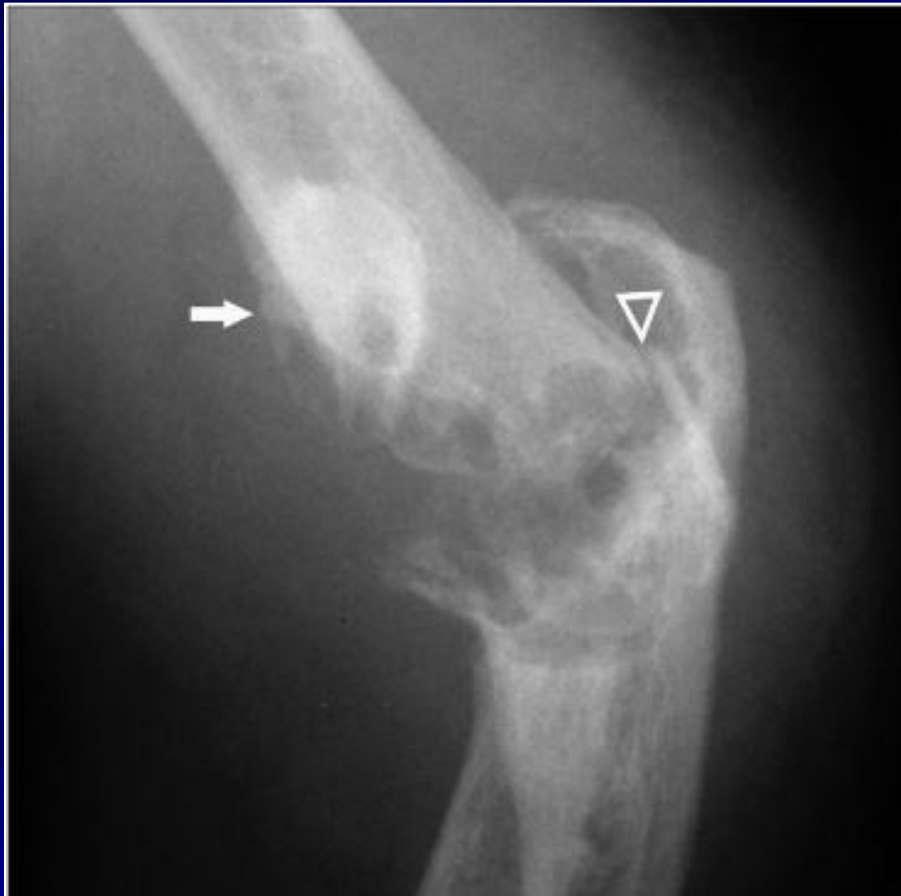
Αλλοίωση
Boutonnière

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Καρπού

Διαβρώσεις στηλοειδούς απόφυσης της ωλένης

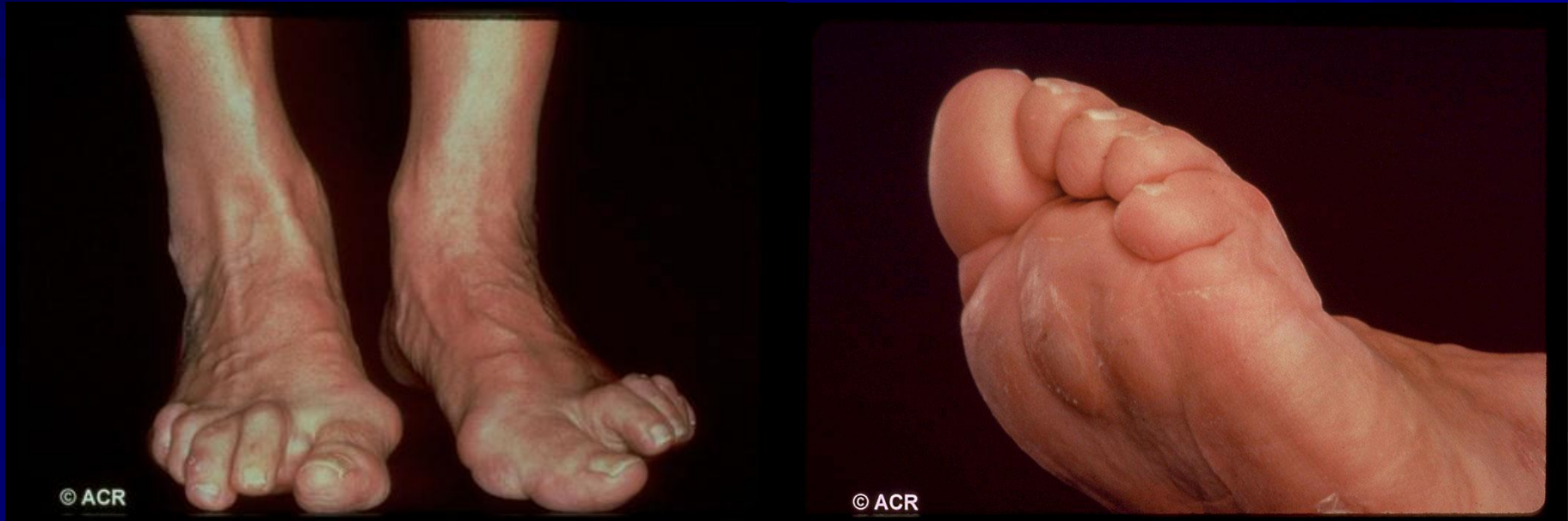
Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Αγκώνα

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Ώμου

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Ποδιού

- Χρόνιες Αλλοιώσεις
- Προβολή Μεταταρσίων

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Ποδιού

- Χρόνιες Αλλοιώσεις
- Διαβρώσεις Μεταταρσίων

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Γόνατος

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Γόνατος

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Γόνατος

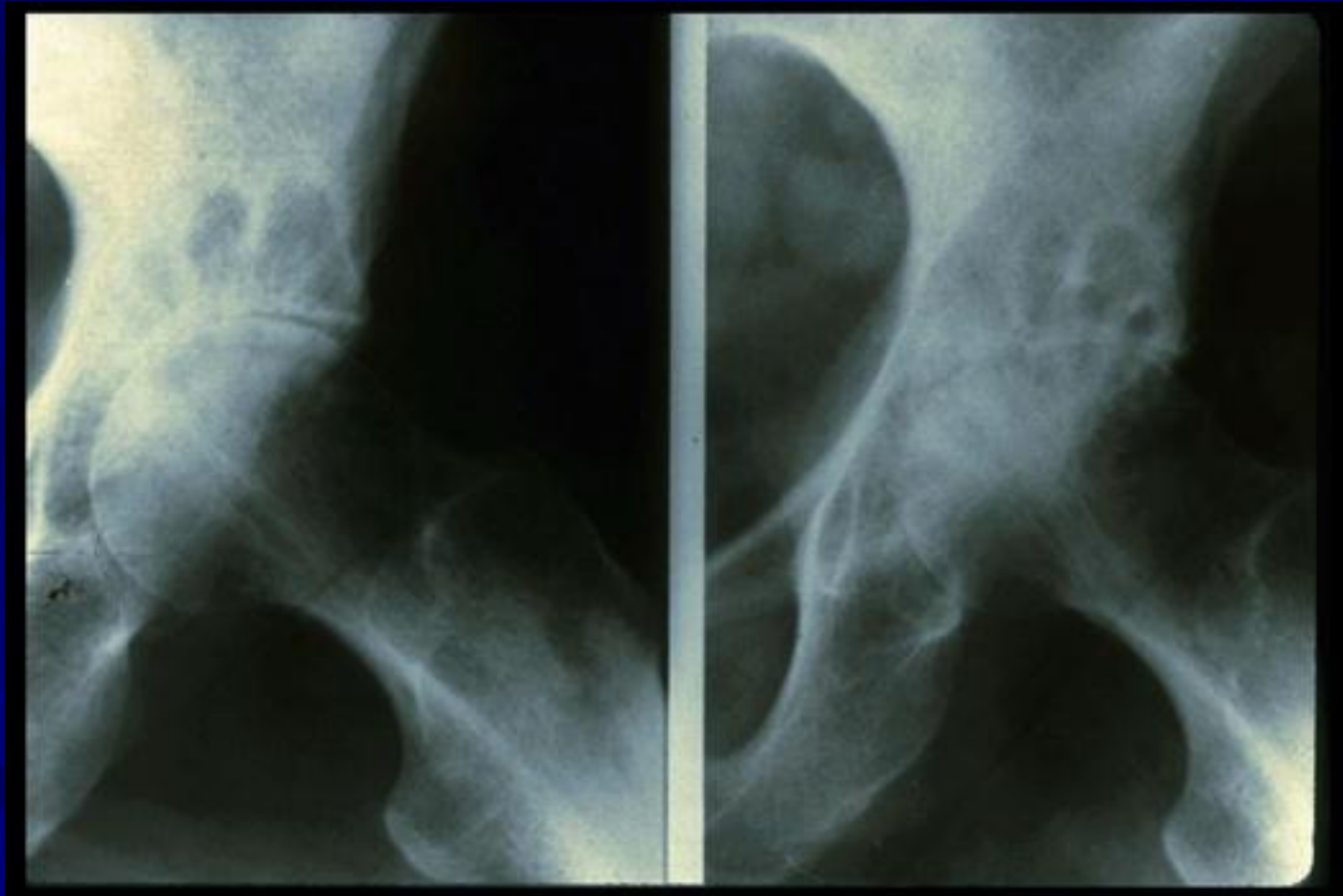

- Ρήξη κύστης Baker
- Σημείο Ημισελήνου

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Ισχίου

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Ισχίου

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Ισχίου Λεκάνη του Otto

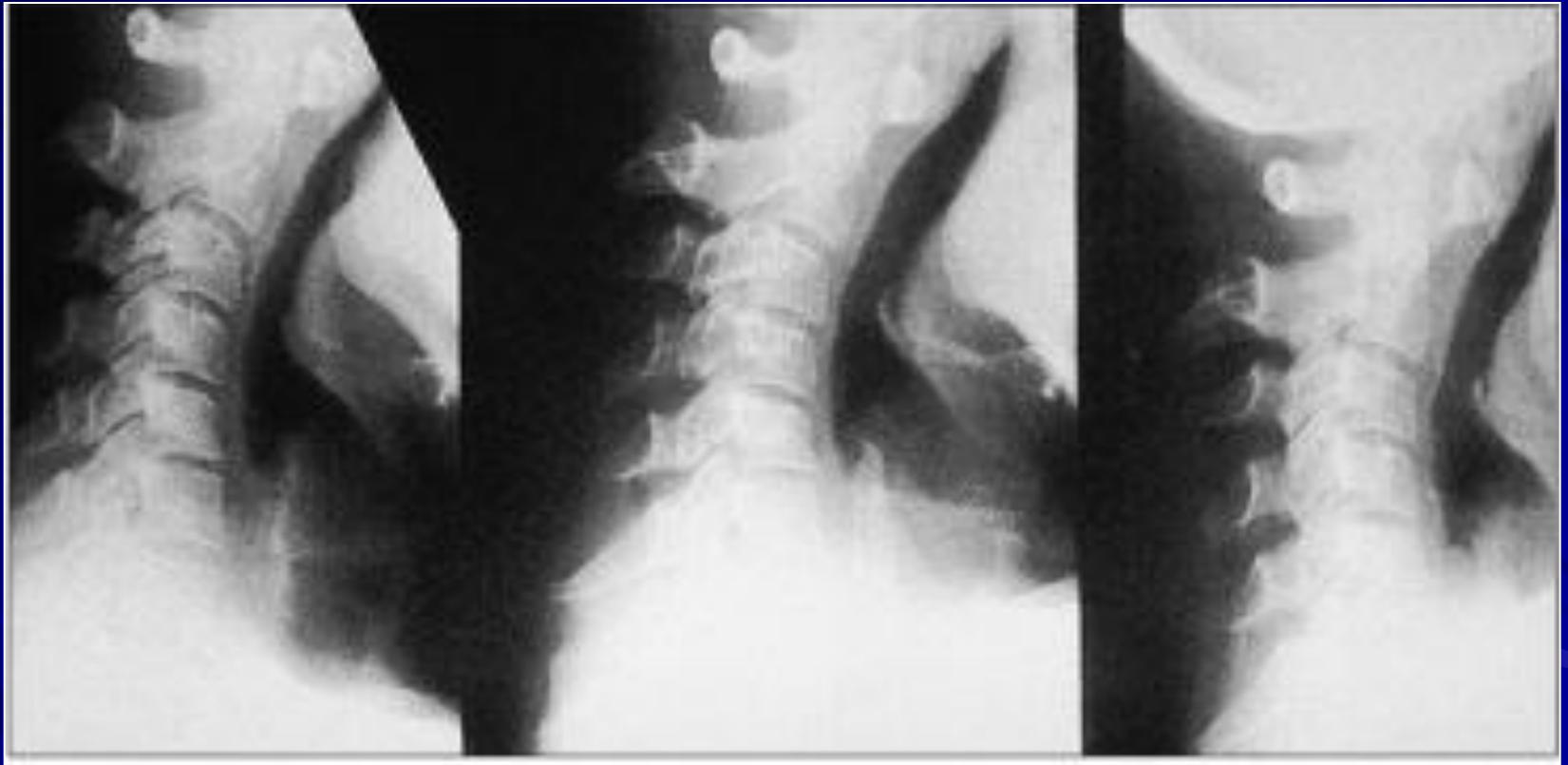

Προβολή της κεφαλής του μηριαίου στην κοτύλη σε προχωρημένη αμφοτερόπλευρη ΡΑ των ισχίων

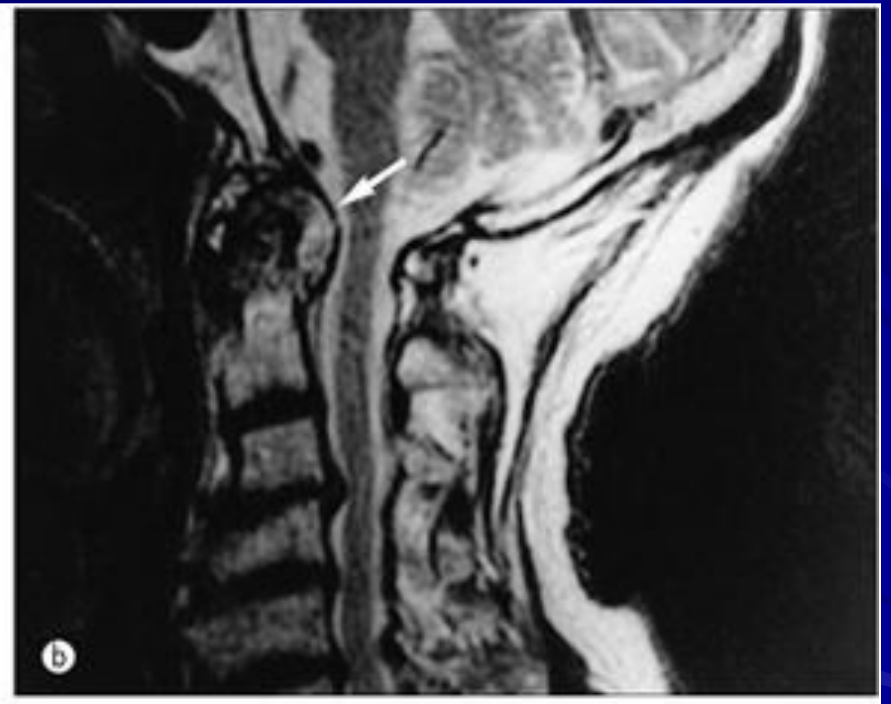
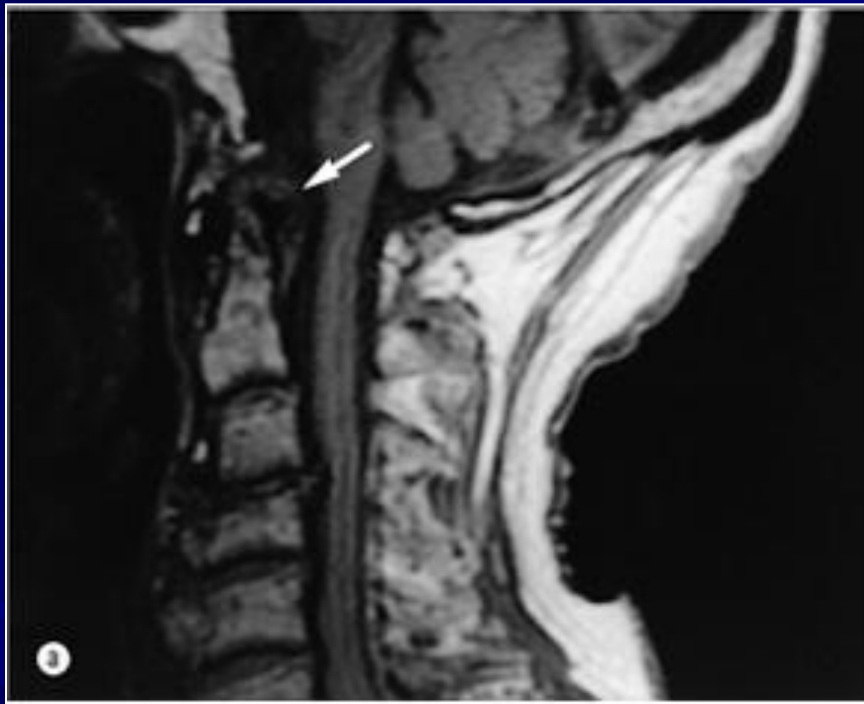
Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Σπονδυλικής Στήλης

- Προσβάλλεται σχεδόν αποκλειστικά η αυχενική μοίρα
- Μερική εξάρθρωση στην ατλαντοαξονική άρθρωση
- Διακρίνονται οι εξής τύποι:
  - Πρόσθια (65%)
    - 50% συμπτώματα
    - Ρήξεις τενόντων, περιφερική νευροπάθεια, μυελοπάθεια
  - Οπίσθια (7%)
    - Δε σχετίζεται συνήθως με συμπίεση του ΝΜ
  - Εγκάρσια (10%)
    - Επηρεάζει περιστροφικές κινήσεις
  - Οριζόντια (18%)
    - Εν δυνάμει θανατηφόρος

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα ΑΜΣΣ

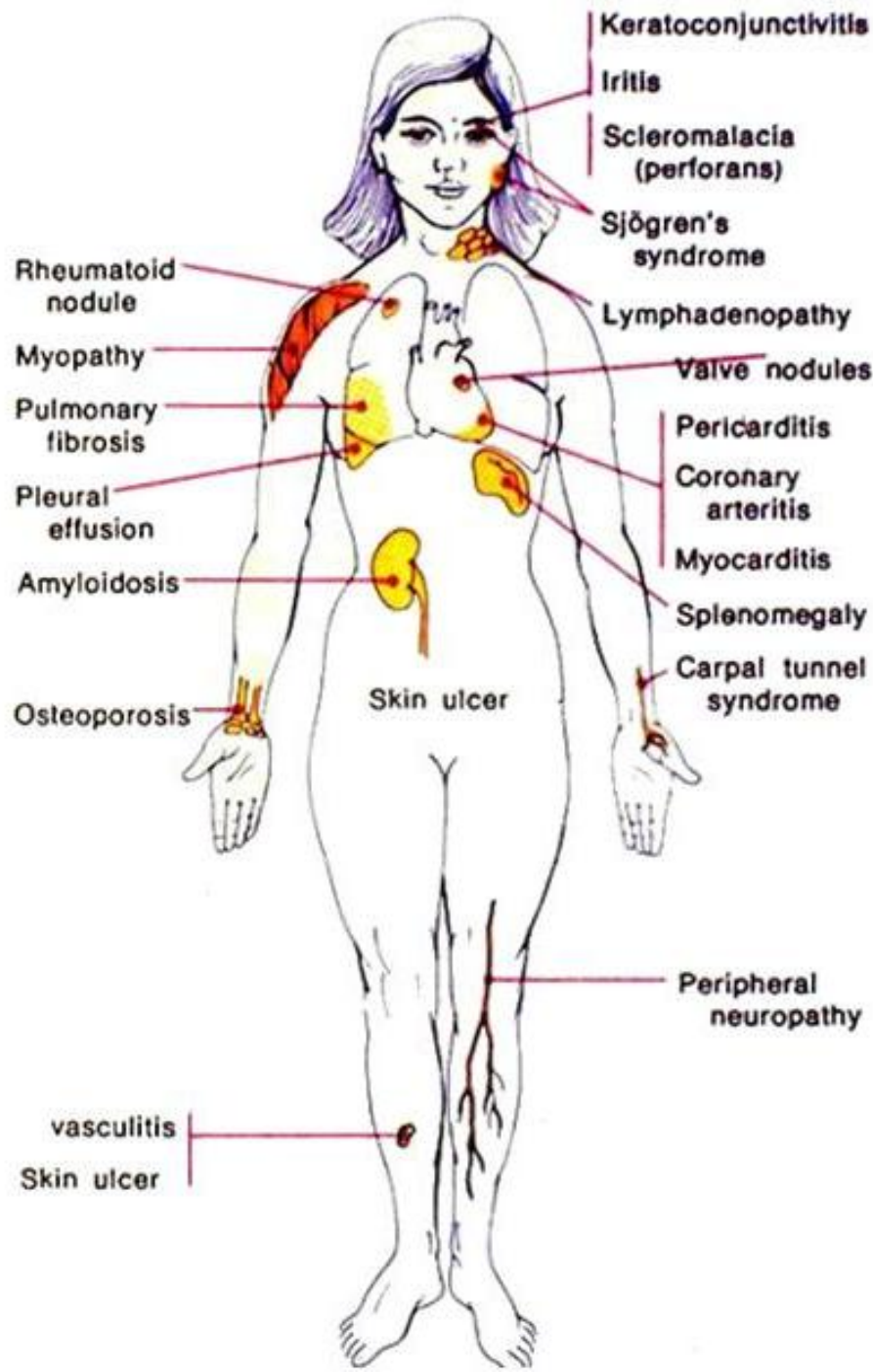

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα ΑΜΣΣ

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα: Εξω-αρθρικές Εκδηλώσεις

- Κατά κανόνα εμφανίζονται σε οροθετικούς ασθενείς με μακροχρόνια ατελώς θεραπευόμενη βαριά νόσο

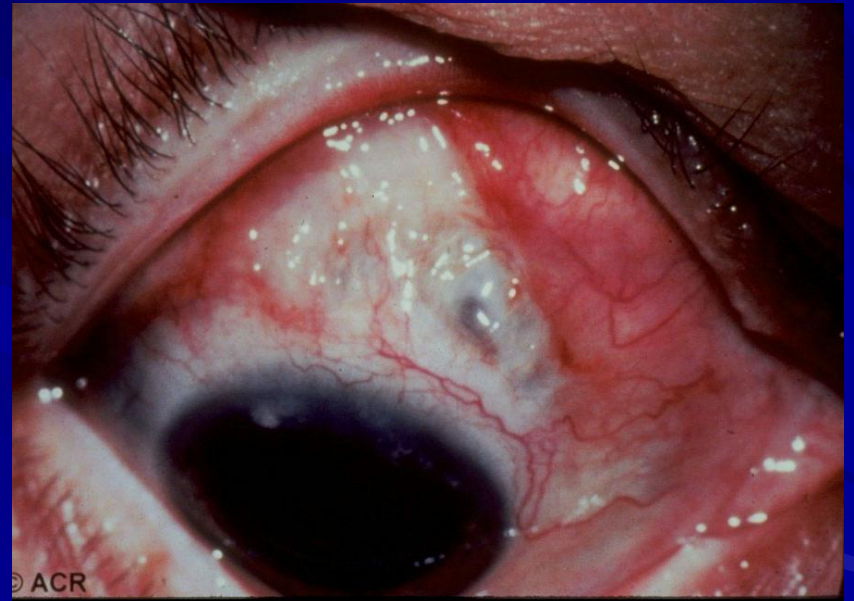
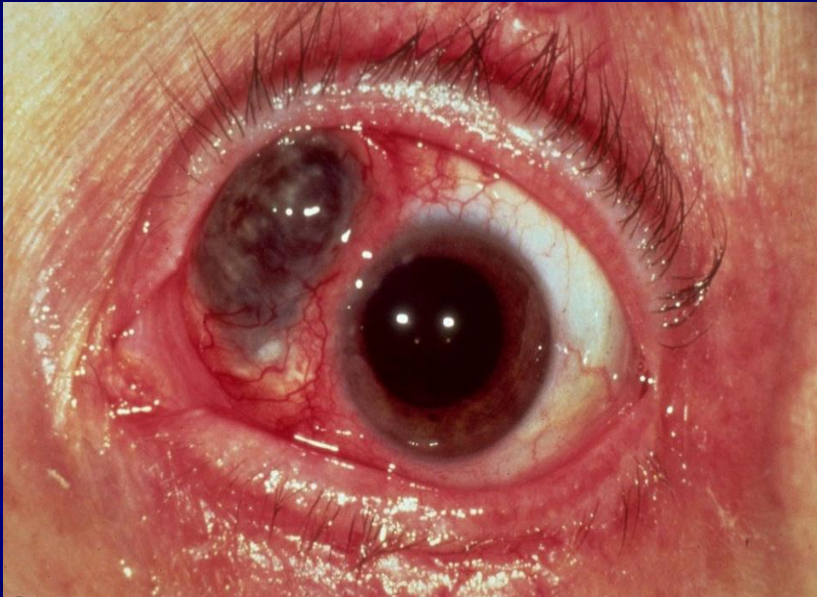

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Ρευματικά Οζίδια

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Σκληρίτιδα-Επισκληρίτιδα

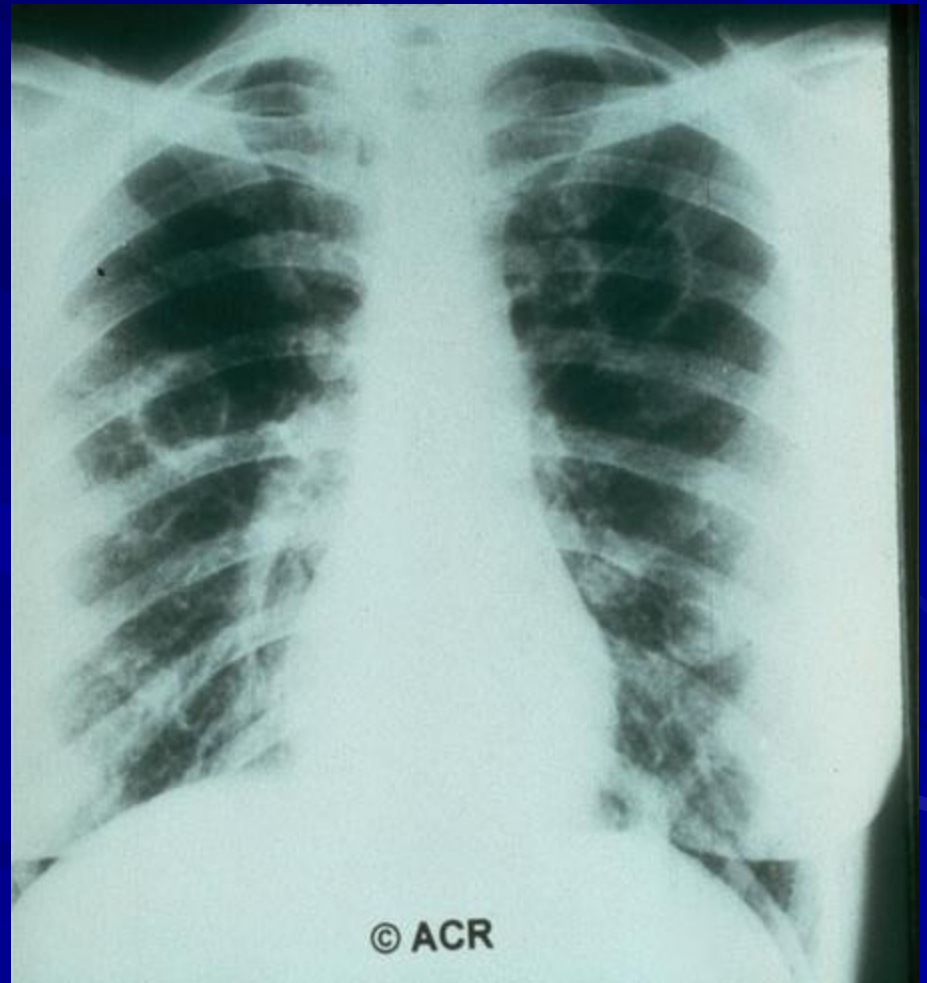

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Ρευματική Αγγειΐτιδα

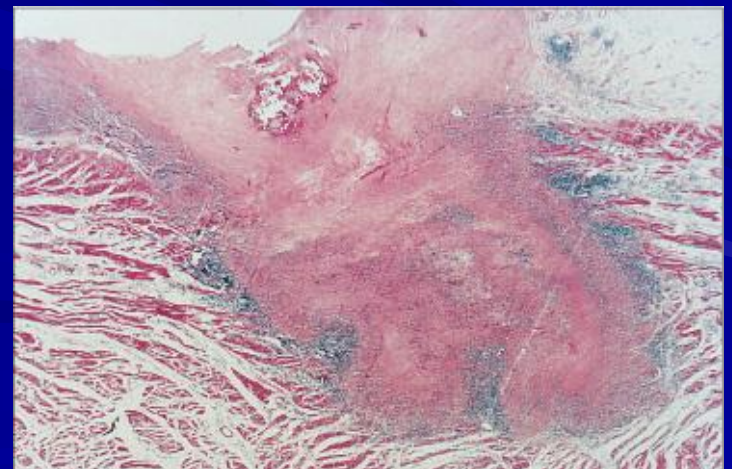
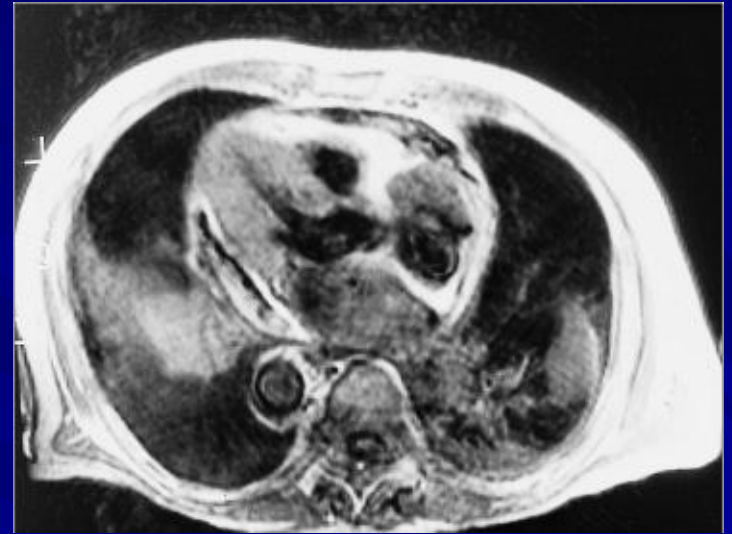
Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Πνευμονική Προσβολή

- Πλευριτικές Συλλογές
- Διάμεση Ίνωση
- Ρευματικά Οζίδια
- Πνευμονίτιδα
- Σύνδρομο Carlan:
  - Πνευμονοκονίαση+ΡΑ

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Καρδιακές Επιπλοκές

- Περικαρδίτιδα
  - Ενίστε συμπιεστική
- Οζίδια
- Ρευματική Μυοκαρδίτιδα
- Αγγειΐτιδα στεφανιαίων

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα

Άλλες Εξωαρθρικές Εκδηλώσεις

- Δευτεροπαθές σύνδρομο του Sjögren
  - Ξηροστομία και ξηροφθαλμία
- Περιφερική Νευροπάθεια
  - Αγγειΐτιδα
- Εγκάρσια Μυελίτιδα
  - Εξαρθήματα ΑΜΣΣ
- Μυοπάθεια
- Αμυλοείδωση
- Λέμφωμα;;;

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Σύνδρομο Felty

- Χρόνια Ρευματοειδής Αρθρίτιδα με:
  - Πολλές εξωαρθρικές εκδηλώσεις
  - Σπληνομεγαλία
  - Ουδετεροπενία
  - Αναιμία
  - Θρομβοπενία

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα

Εργαστηριακά Ευρήματα

- Υψηλή ΤΚΕ και CRP
- Πολυκλωνική Υπεργαμμασφαιριναιμία
- Αναιμία
  - Χρονίας νόσου
- Θρομβοπενία/Θρομβοκυττάρωση
- Ηωσινοφιλία
- Αύξηση ηπατικών ενζύμων
  - SGOT/ALP
- Αυτοαντισώματα
  - Ρευματοειδείς παράγοντες (RF)
  - Αντισώματα έναντι κυκλικών κίτρουλλινιωμένων πεπτιδίων (anti-CCP)

Παθογένεια Ρευματοειδούς Αρθρίτιδας

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Παθογενετικοί Παράγοντες

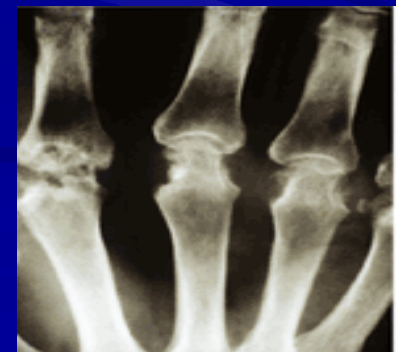
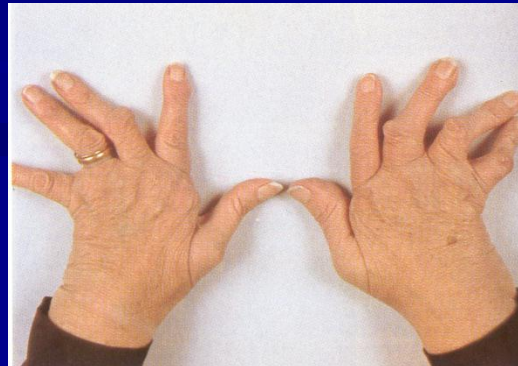

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα

Παθολογική
ανοσολογική
απάντηση

Χρόνια
φλεγμονή

Αρθρική
Καταστροφή

Τα αντιγόνα ιστοσυμβατότητας τάξεως II

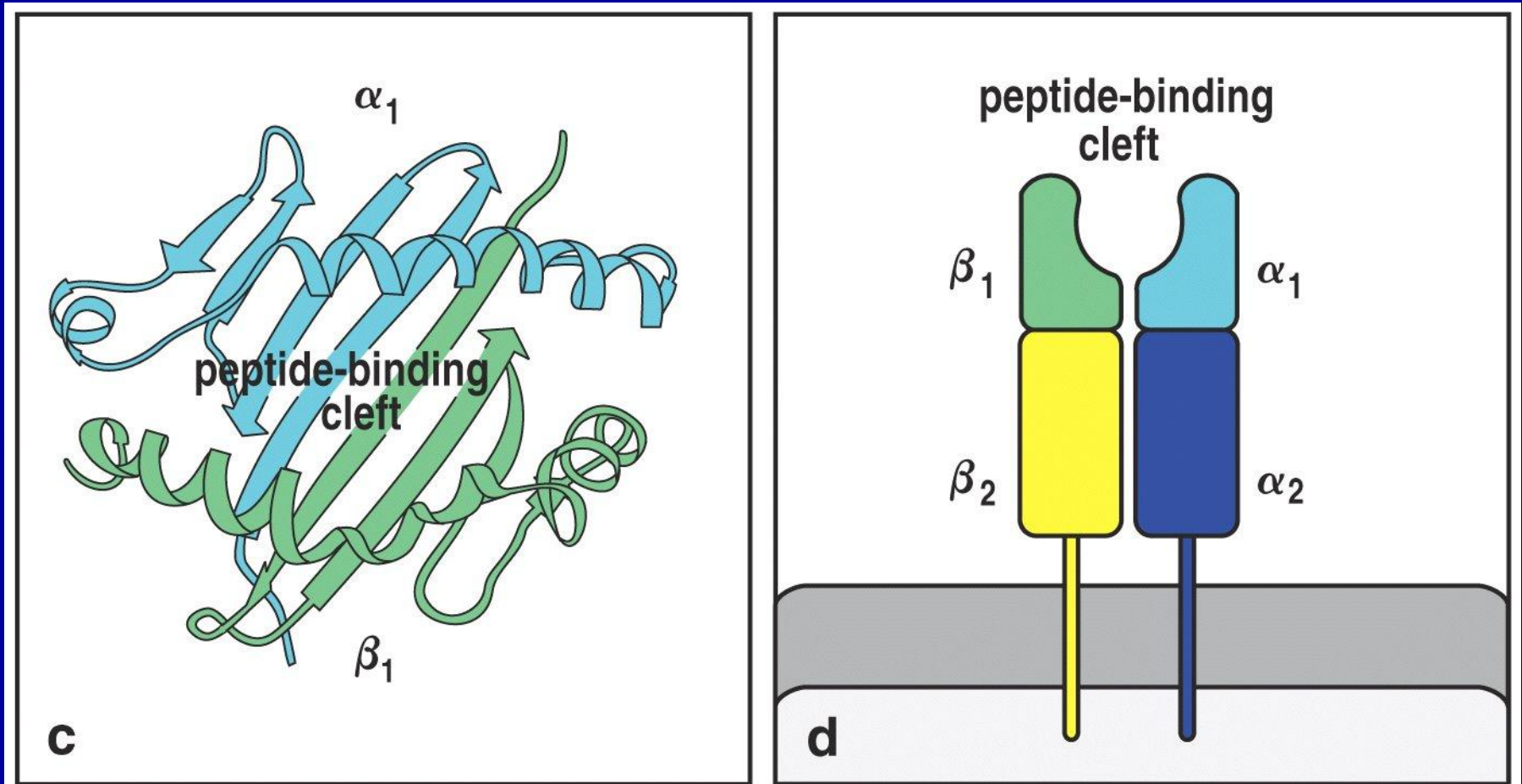
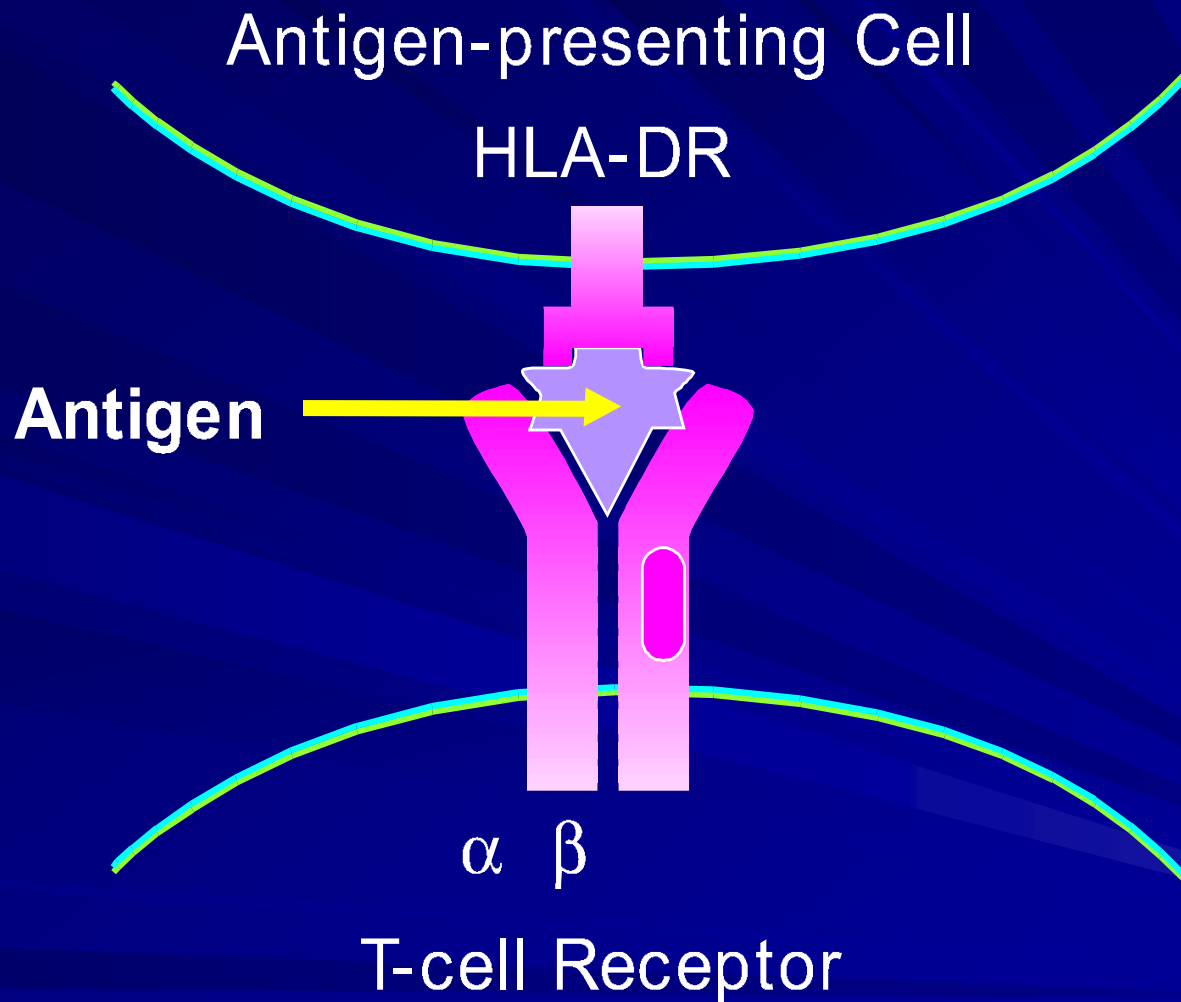

Figure 3-21 part 2 of 2 Immunobiology, 6/e. (© Garland Science 2005)

Αλληλεπίδραση αντιγόνου με HLA

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα

Κύριοι Κυτταρικοί Πληθυσμοί

T-κύτταρα

- Διήθηση
- Ενορχήστρωση αποκρίσεων
- Έκκριση Κυτταροκινών

Ρυθμιστικά T-κύτταρα

- Υπολειτουργία;;;

B-κύτταρα

- Αντιγονοπαρουσίαση
- Έκκριση κυτταροκινών
- Παραγωγή αντισωμάτων

Υμενοκύτταρα

- Αντιγονοπαρουσίαση

Δενδριτικά κύτταρα

- Ενεργοποίηση

Μακροφάγα

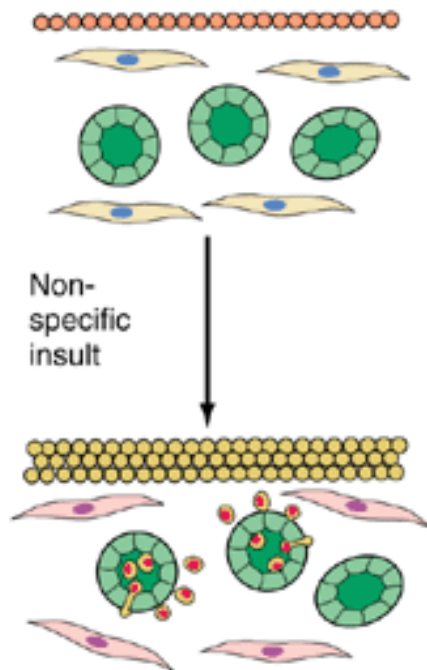
- Έκκριση βιοδραστικών ουσιών

Συμπλήρωμα

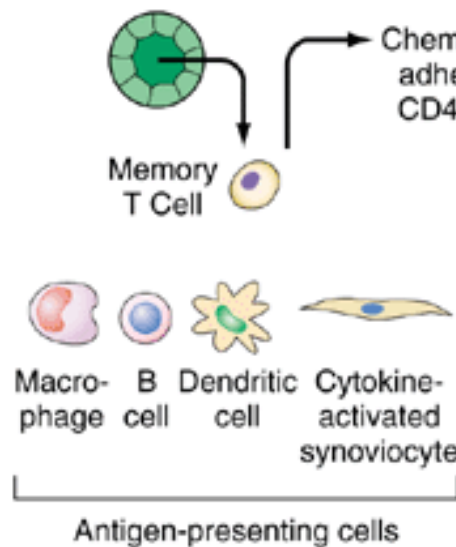
- Ενεργοποίηση
- Κυτταροτοξικότητα
- Χημειοταξία

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Παθογένεια

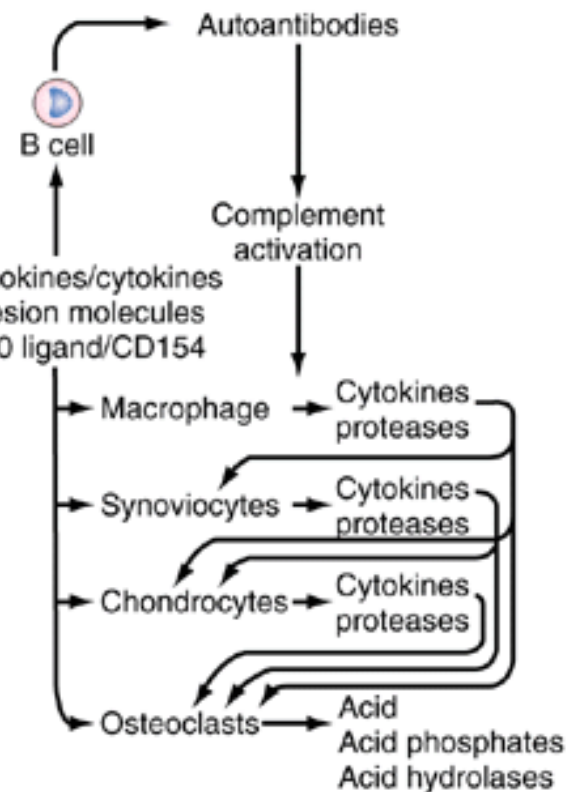
Nonspecific Inflammation *Initiation*

T Cell Activation *Amplification*

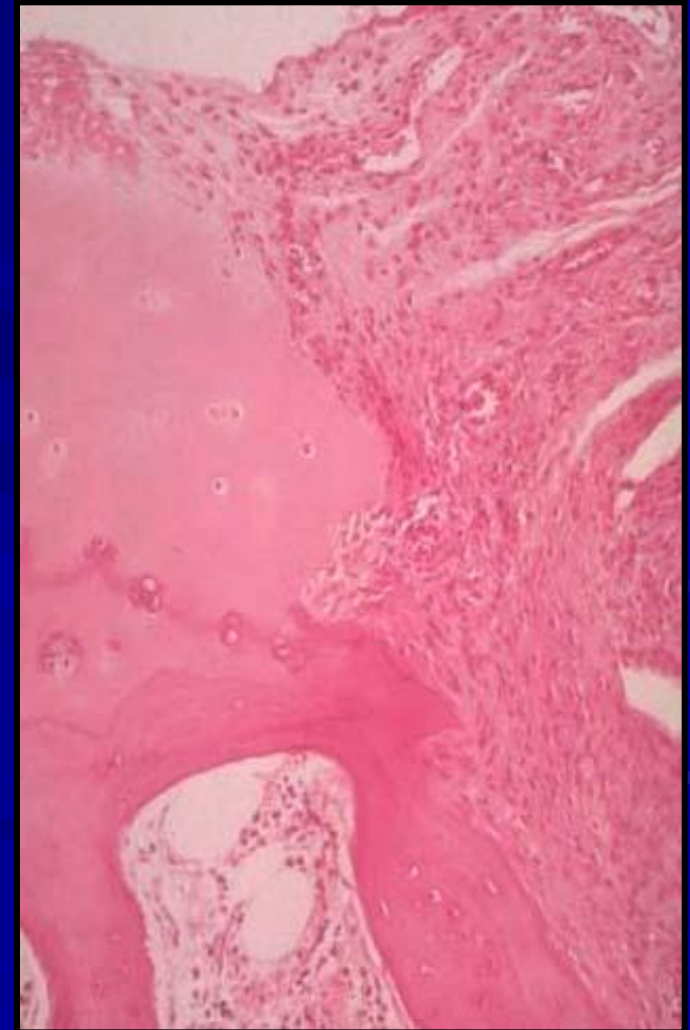
Tissue Injury *Chronic inflammation*

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα

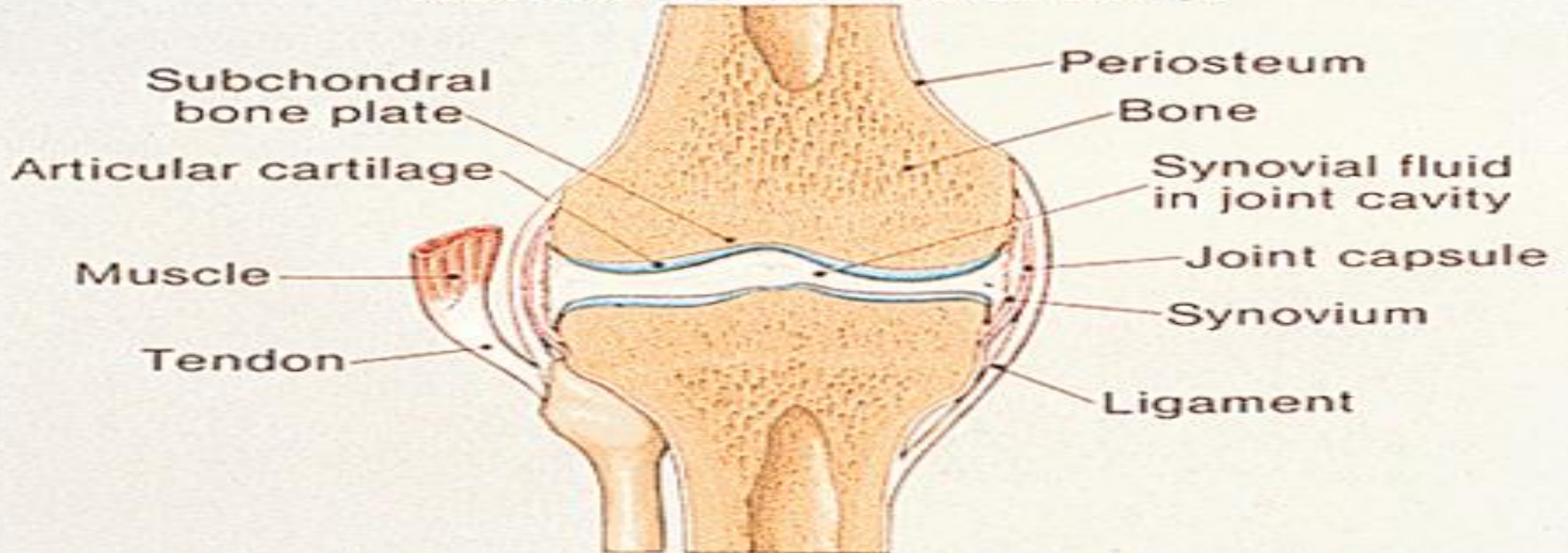
Χρόνια Φλεγμονώδης Αρθρίτιδα

- Υπερπλασία υμένα
- Νεοαγγείωση
- Έντονη Φλεγμονή
  - Λεμφοκυτταρικές διηθήσεις
- Σχηματισμός πάνου

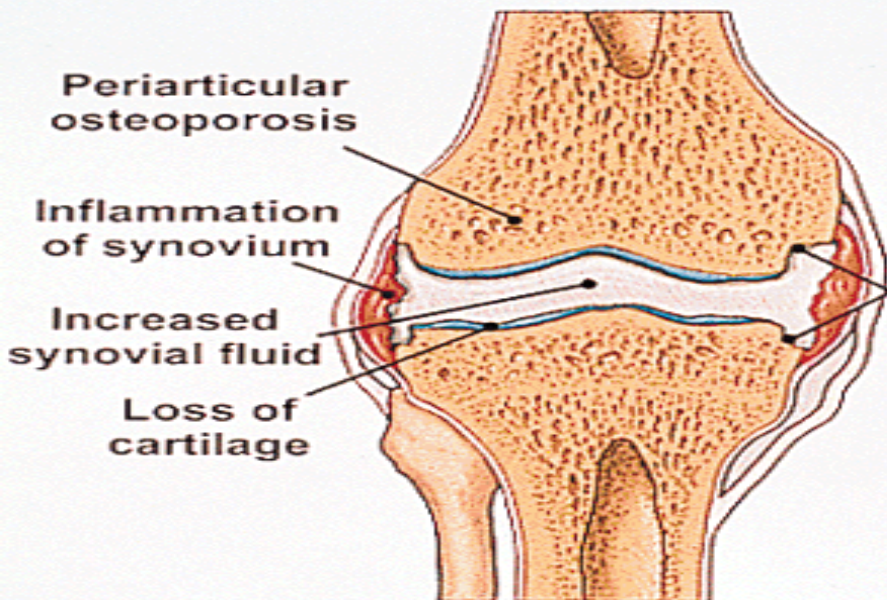

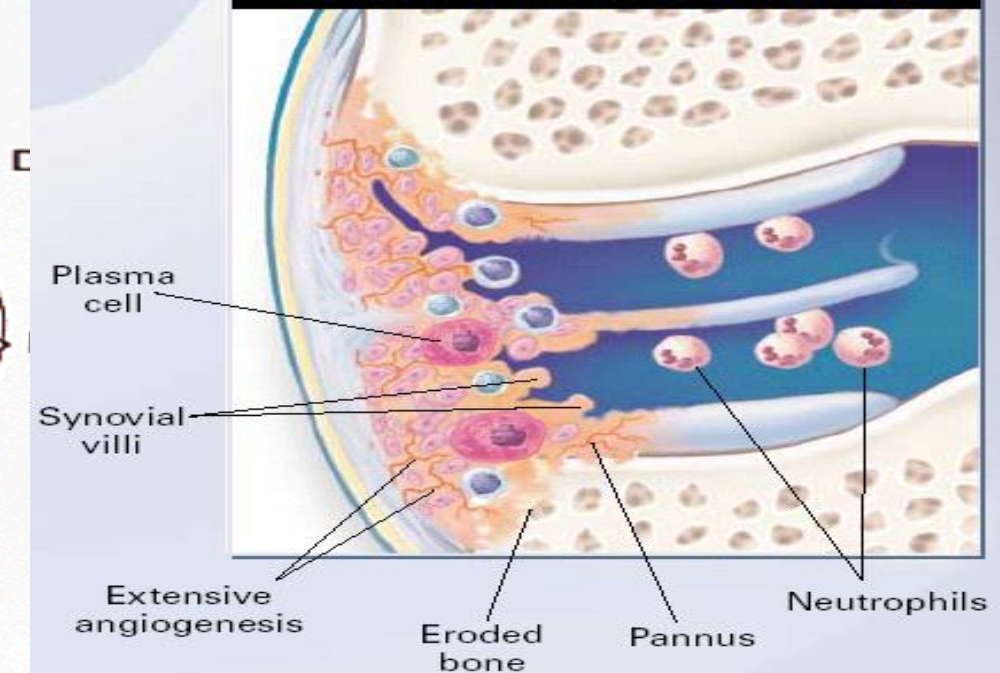
Normal Diarthrodial Joint

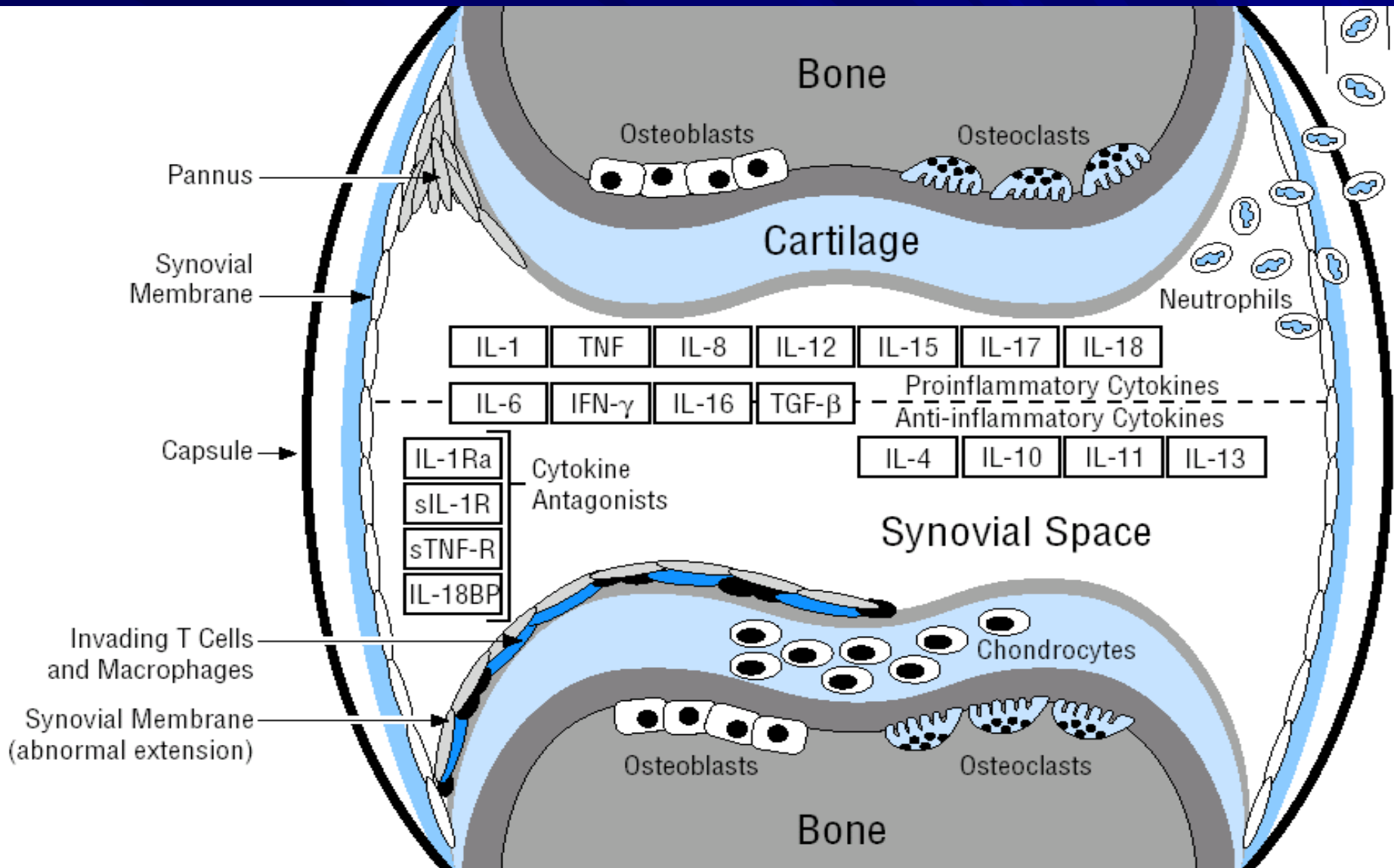
Inflamed Joint

Established Rheumatoid Arthritis

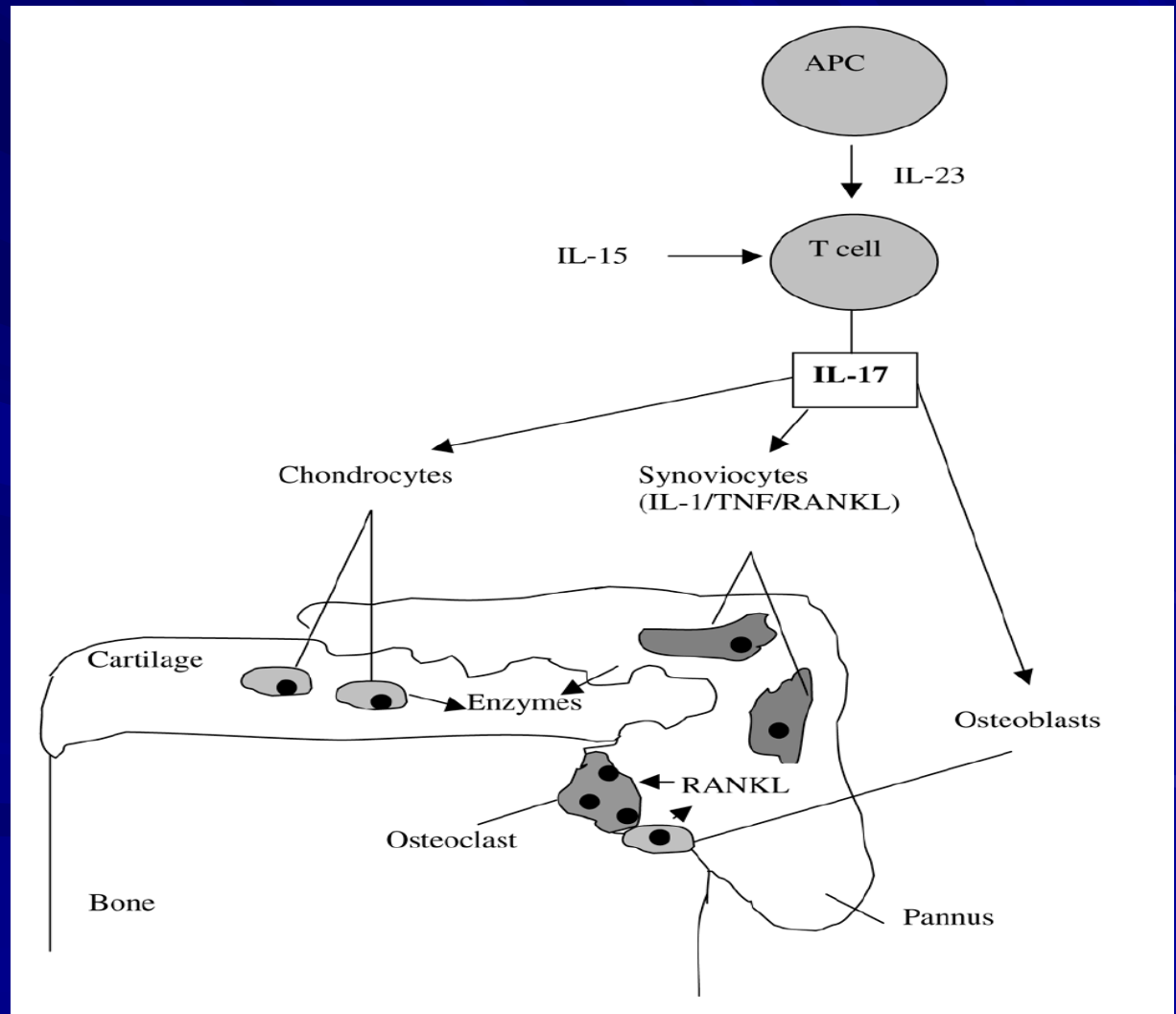
Κύτταρα και Μεσολαβητές της Φλεγμονής

Τα Τ-λεμφοκύτταρα υπό την επίδραση της IL-23 και IL-15 παράγουν IL-17 (TH-17 κύτταρα)

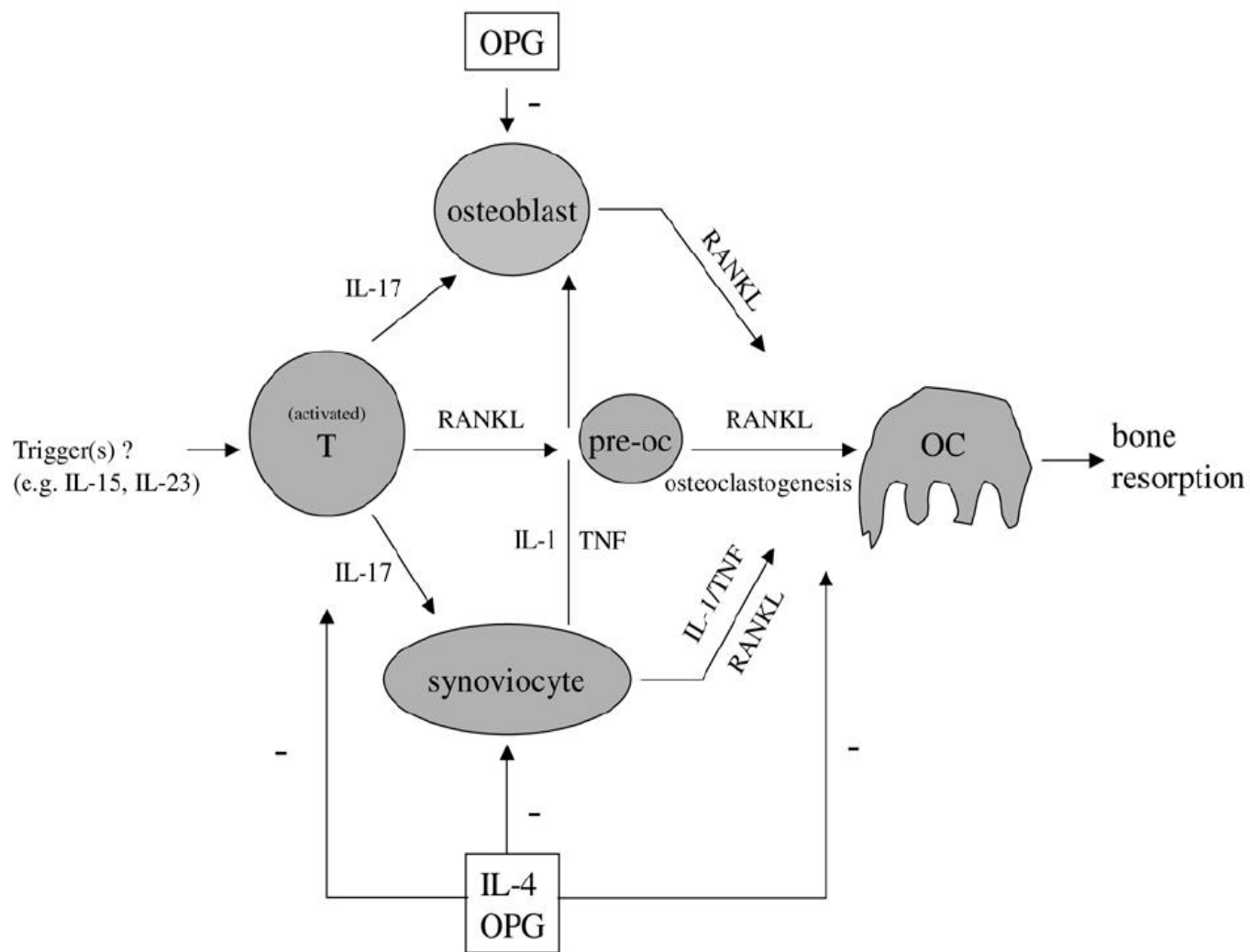
Ποιός ο αρχικός τύπος της διαφοροποίησης των Τ-κυττάρων σε TH-17 κύτταρα δεν είναι γνωστό.

Στην εγκατεστημένη νόσο όμως το μικροπεριβάλλον του αρθρικού υμένα περιέχει όλες τις κυτταροκίνες που απαιτούνται προς τούτο (IL-1β, IL-6, IL-7, IL-12, IL-15, IL-18, IL-23 TGFβ).

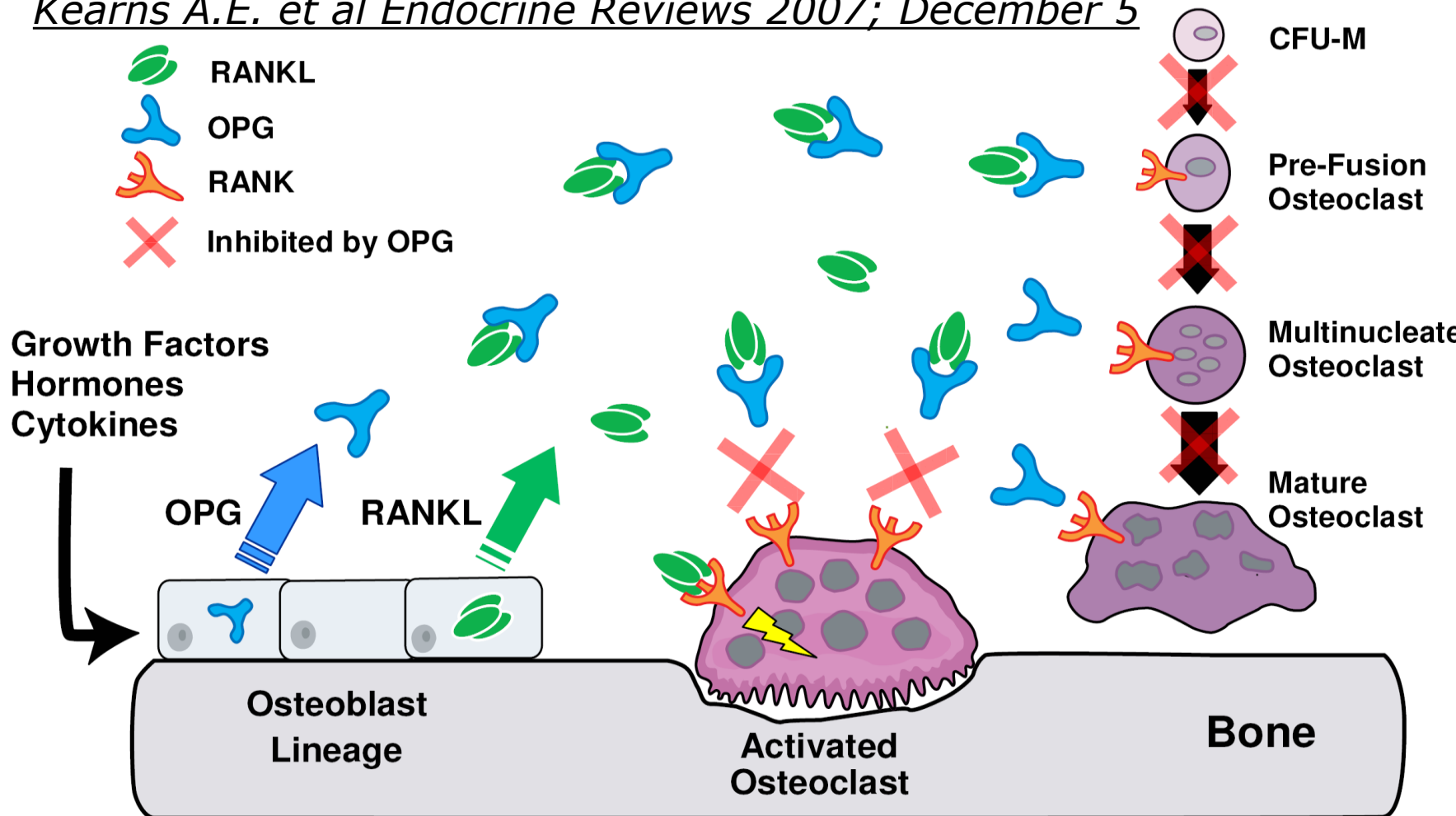
Τα Τ-κύτταρα εκκρίνουν RANKL και IL-17 και διεγείρουν οστεοβλάστες, πρόδρομα οστεοκλαστών και υμενοκύτταρα που μοιάζουν με ινοβλάστες

RANKL (Receptor activator of nuclear factor kappa-B ligand): Μόριο ομοτριμερές με δράση παράγοντα νέκρωσης τών όγκων (TNF). RANK (Receptor activator of nuclear factor kappa-B). Είναι υποδοχέας που μοιάζει με τους υποδοχείς TNF.

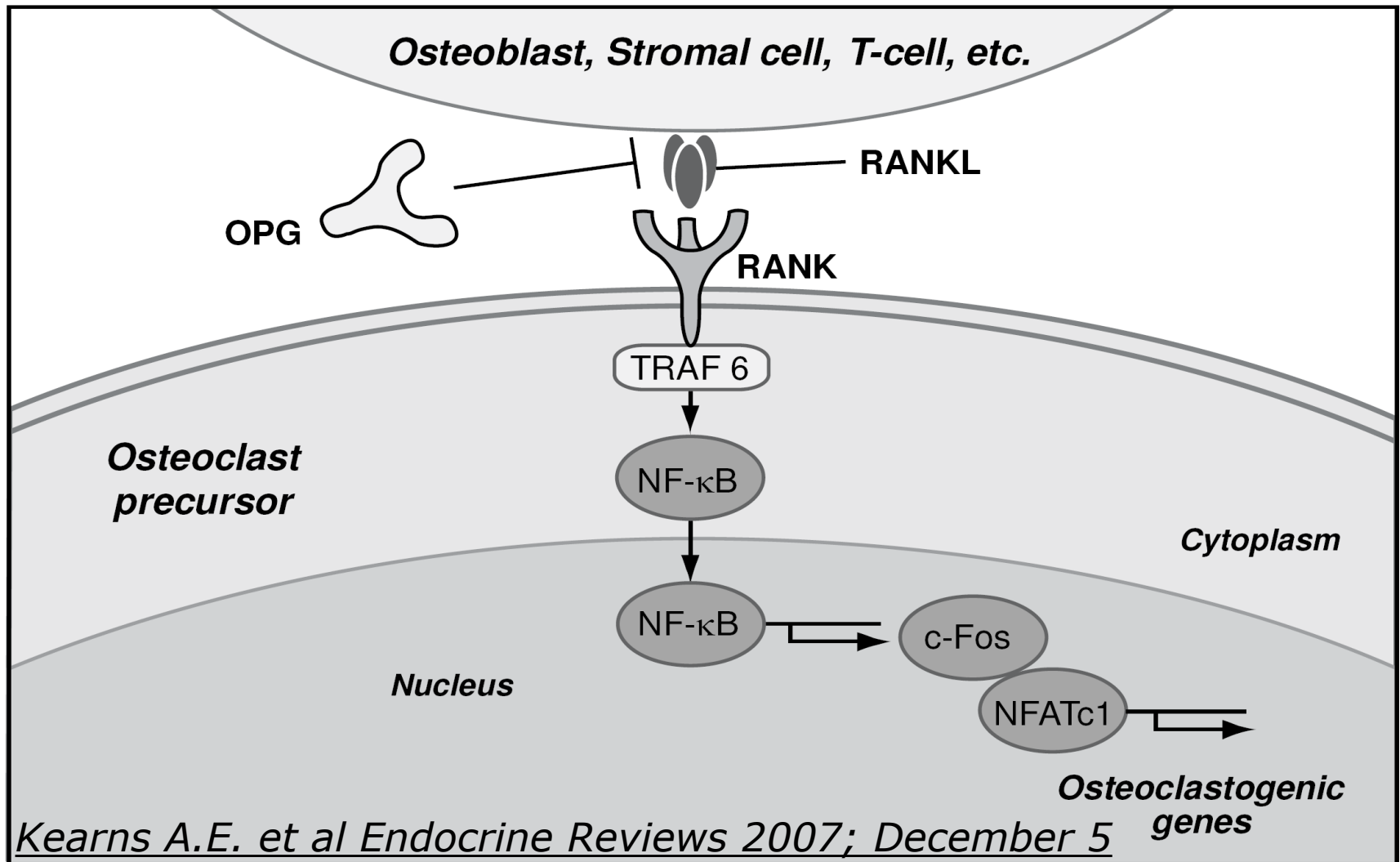

Η οστεοπροτογερίνη αναστέλλει την προσκόλληση του RANKL στους υποδοχείς RANK του οστεοκλάστη και εμποδίζει την ωρίμανσή του

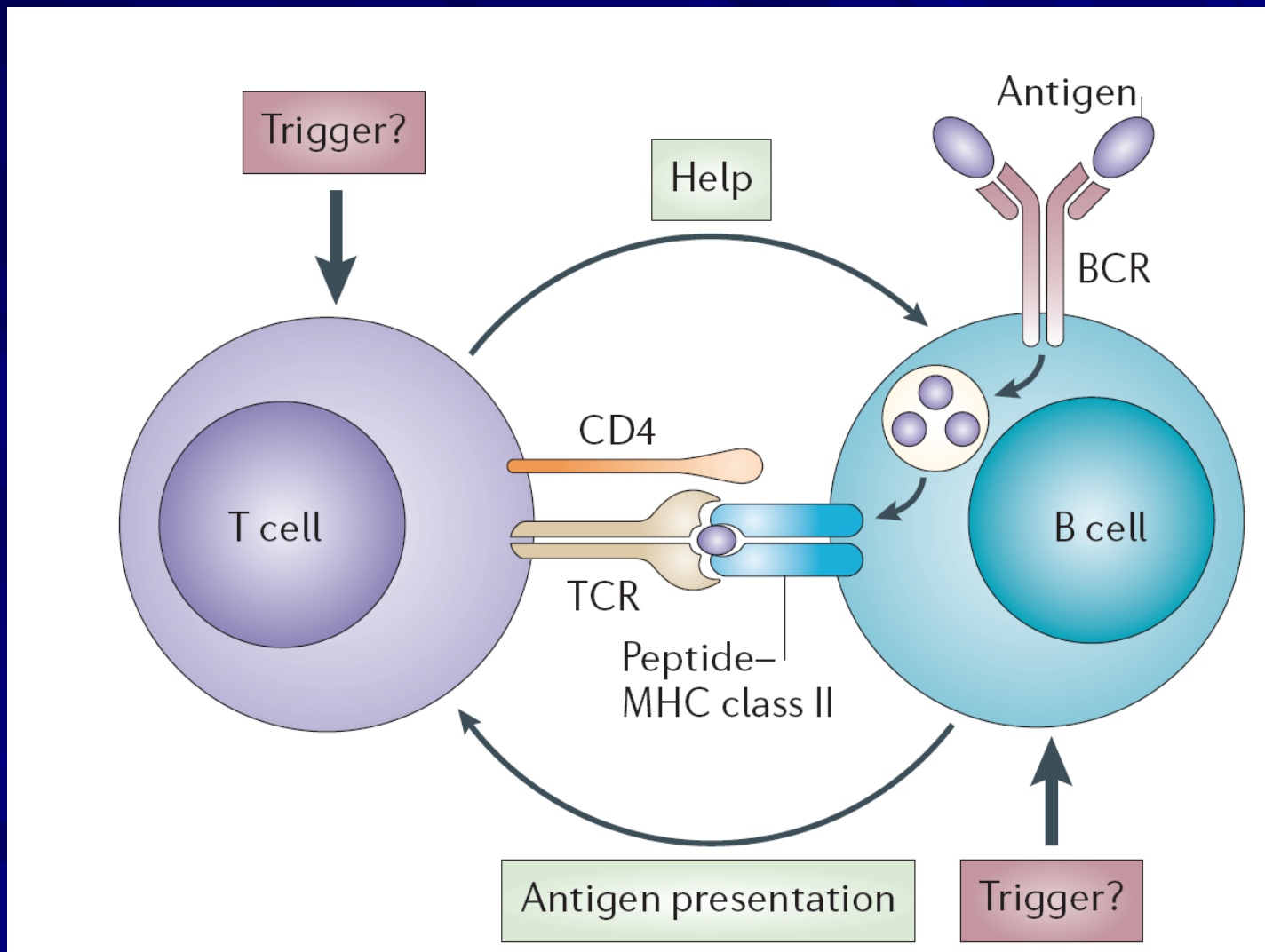
Kearns A.E. et al Endocrine Reviews 2007; December 5

Ο οστεοβλάστης, τα στρωματικά κύτταρα τα Τ-κύτταρα και τα υμενοκύτταρα που μοιάζουν με ινοβλάστες στον αρθρικό υμένα παράγουν RANKL

Το Β-κύτταρο και ο ρευματοειδής παράγων στην εδραίωση και διαίωνιση της νόσου

Nat Rev Immunol. 2006 May;6(5):394-403.

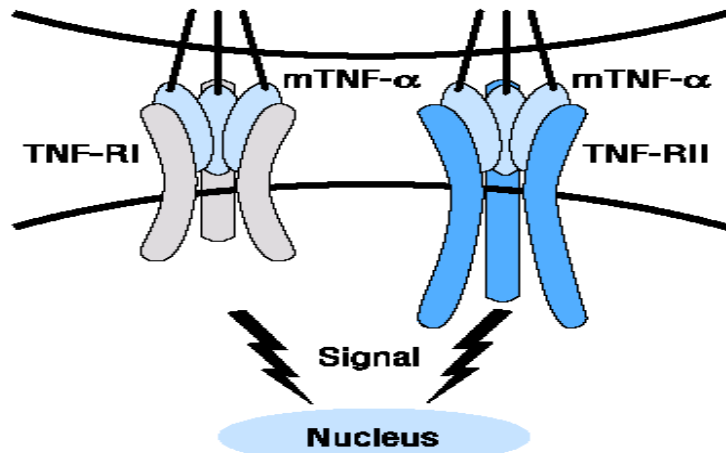
Ρόλος των Β-κυττάρων

- Παραγωγή ρευματοειδούς παράγοντα
  - Αυτοαντίσωμα έναντι του Fc τμήματος της IgG
- Ρόλος στην παθογένεια της νόσου
  - Ανοσοσυμπλέγματα
  - Διέγερση Μφ μέσω FcγR προς παραγωγή TNFα
  - Επάγουν τη χημειοταξία (C5a)
- Παραγωγή άλλων αυτοαντισωμάτων
  - Κιτροϋλινοποιημένων πρωτεϊνών (anti-CCP)
- Αντιγονοπαρουσιαστικά κύτταρα

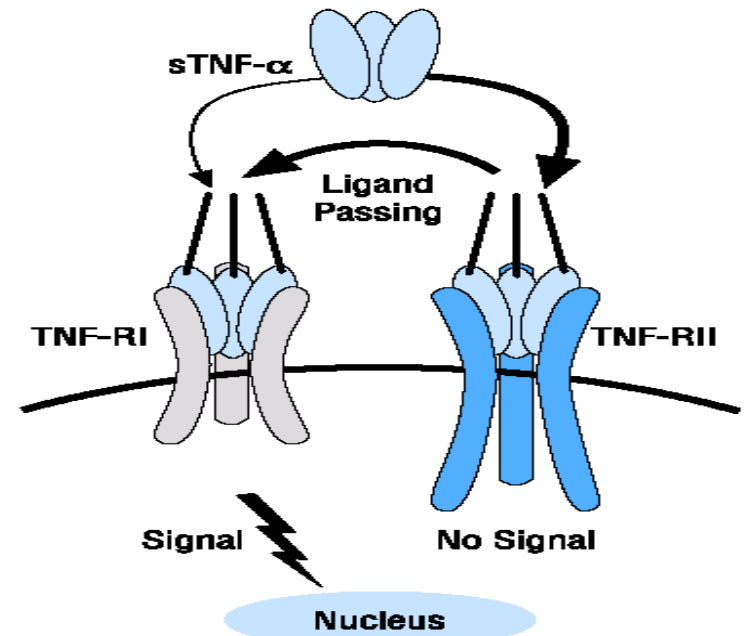

Σηματοδότηση μέσω TNF α

A 26 kDa TNF- α Signaling

B 17 kDa TNF- α Signaling

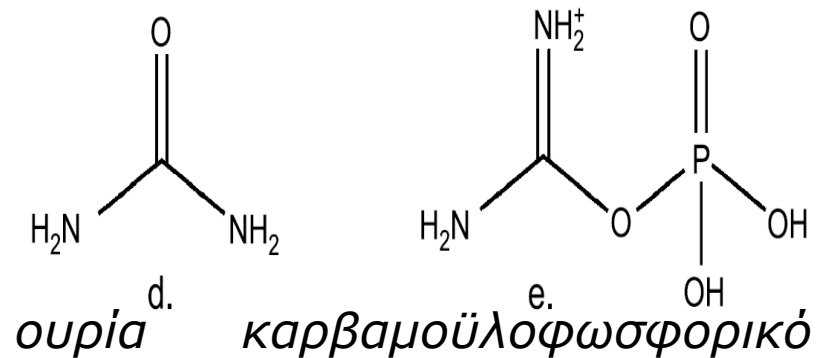
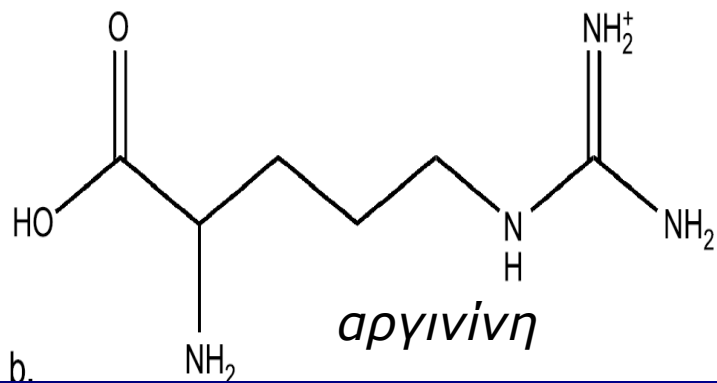
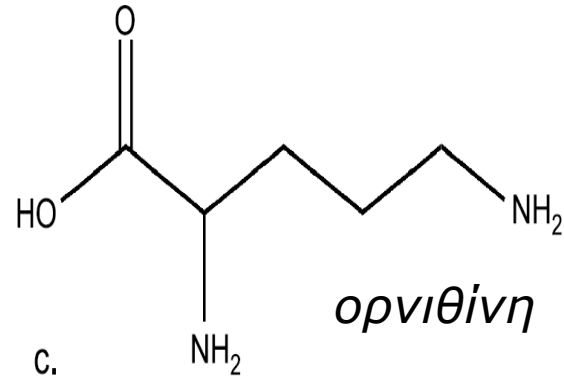
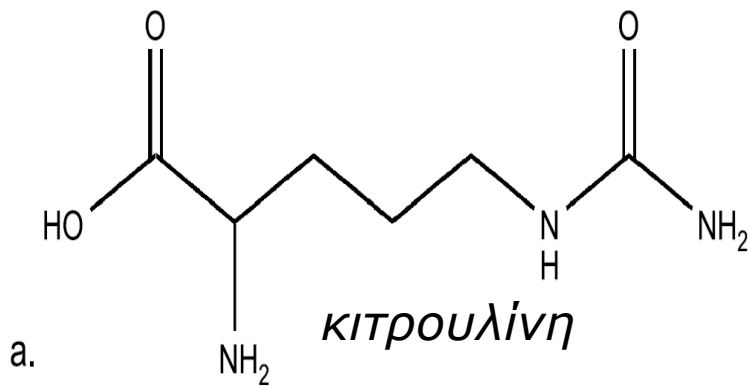

Φλεγμονή
Ιστική βλάβη

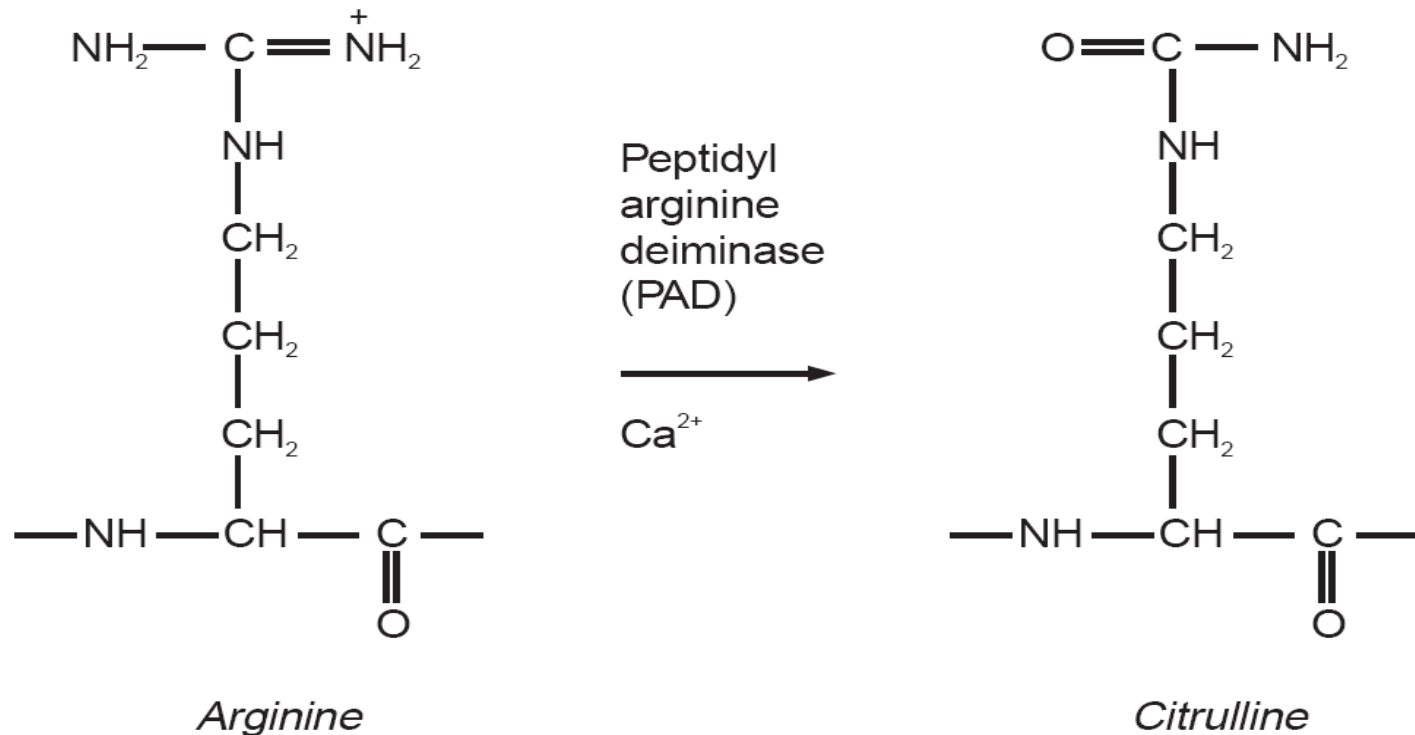
Κύριες Δράσεις TNFα

- Παράγεται κυρίως από μονοκύτταρα αλλά και:
  - Τ-κύτταρα
  - Β-κύτταρα
  - ινοβλάστες
- Προάγει τη φλεγμονή
  - ↑IL-1
  - ↑IL-6
  - ↑IL-8
  - ↑GM-CSF
- Προάγει την ιστική καταστροφή
  - Επάγει την έκκριση MMPs
  - Αναστέλλει την έκκριση ιστικών αναστολέων των MMPs

Κιτρουλλίνη και κιτρουλλινοποίηση στον άνθρωπο

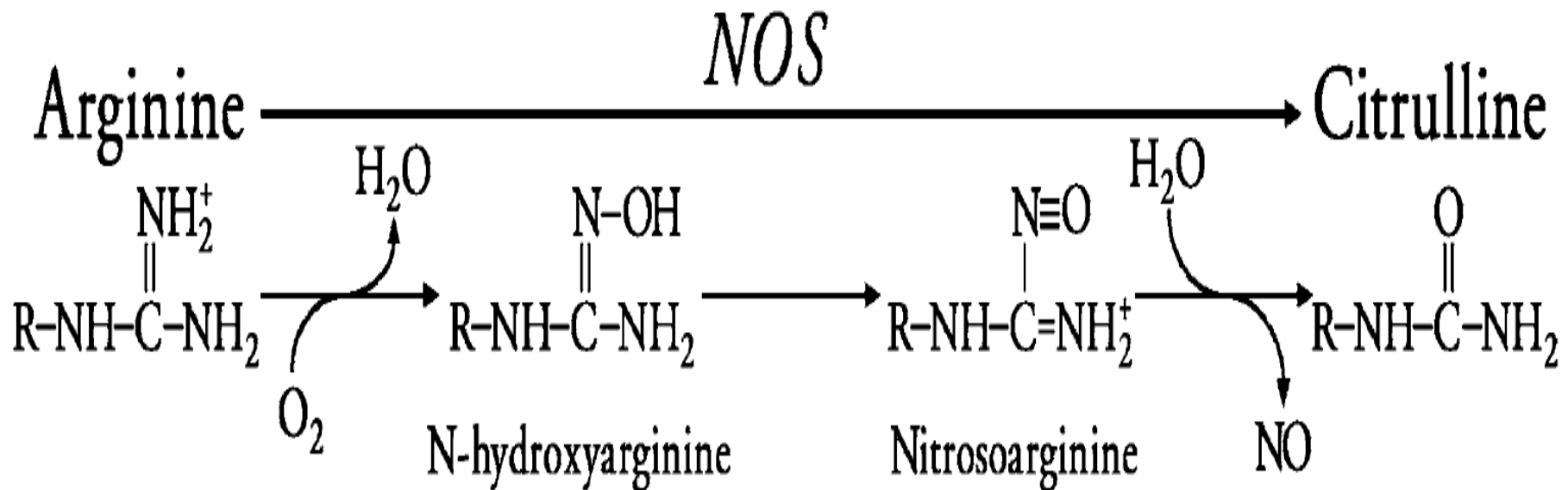

Κιτρουλλινίωση: Η απαμίνωση ενός καταλοίπου αργινίνης. Αυτό οδηγεί σε μείωση (<1 Dalton) της μάζας της πρωτεΐνης και απώλεια ενός θετικού φορτίου με συνέπεια τροποποίηση της αλληλεπίδρασής της με άλλες πρωτεΐνες

The enzymatic conversion of protein-contained arginine to citrulline.

Οι συνθετάσες του μονοξειδίου του αζώτου (NO) παράγουν σαν υποπροϊόν κιτρουλλίνη από αργινίνη

Αυτοαντισώματα στη Ρευματοειδή Αρθρίτιδα και Κιτρουλλινίωση

1. Ρευματοειδής Παράγων
2. Αντι-κερατίνης (anti-keratin)
3. Αντι-περιπυρηνικός παράγων (anti-perinuclear factor)

Τα 2+3 είναι αντισώματα που στρέφονται κατά της πρωτεΐνης Fillaggrin (*filament aggregating protein*)

Sebbag M et al J Clin Invest 1995; 95:2672-9

Οι αργινίνες της Fillaggrin είναι
απαμινωμένες, άρα κιτρουλλινιωμένες

Τι άλλο πέρα από τον γενετικό παράγοντα;

- Το κάπνισμα ως ένας περιβαλλοντικός παράγων
- Αλληλεπίδραση καπνίσματος, κιτρουλινίωσης και αντι-CCP αντισωμάτων για την ανάπτυξη της ρευματοειδούς αρθρίτιδας.

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα και κάπνισμα

Table 4 Relative risk (RR) with 95% confidence interval (95% CI) of developing seropositive rheumatoid arthritis for 18–70 years old female and male ever-smokers compared with never-smokers by duration of smoking

Number of years of smoking	Number of exposed cases	RR*	95% CI
<10	26	0.8	0.4 to 1.4
10–19	36	0.8	0.5 to 1.3
≥20	217	2.6	1.8 to 3.6

*Relative risk adjusted for age, residential area, and sex.

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Αυτοαντισώματα

■ Ανίχνευση των αυτοαντισωμάτων επιτρέπει την πρόιμη διάγνωση:

– Τα anti-CCP ανιχνεύονται 10-14 έτη
πριν από την εμφάνιση αρθρίτιδας

– RF + anti-CCP: Διάγνωση ΡΑ

■ Ειδικότητα 97%

■ Ευαισθησία 55%

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα - Θεραπεία

Disease Modifying Antirheumatic Drugs (DMARDs)

- Hydroxychloroquine
- Sulfasalazine
- D-penicillamine
- Gold salts

- Azathioprine
- Methotrexate
- Leflunomide
- Biological agents

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα – Συνδυασμός Φαρμάκων

Prednizone
+
Methotrexate
(*0.2–0.3 mg/kg B.W.*)
+
Sulfasalazine
(*2-4gr/qd*)

Prednizone
+
Methotrexate
(*0.2–0.3 mg/kg B.W.*)
+
Cyclosporine-A
(*≤3mg/kg B.W.*)

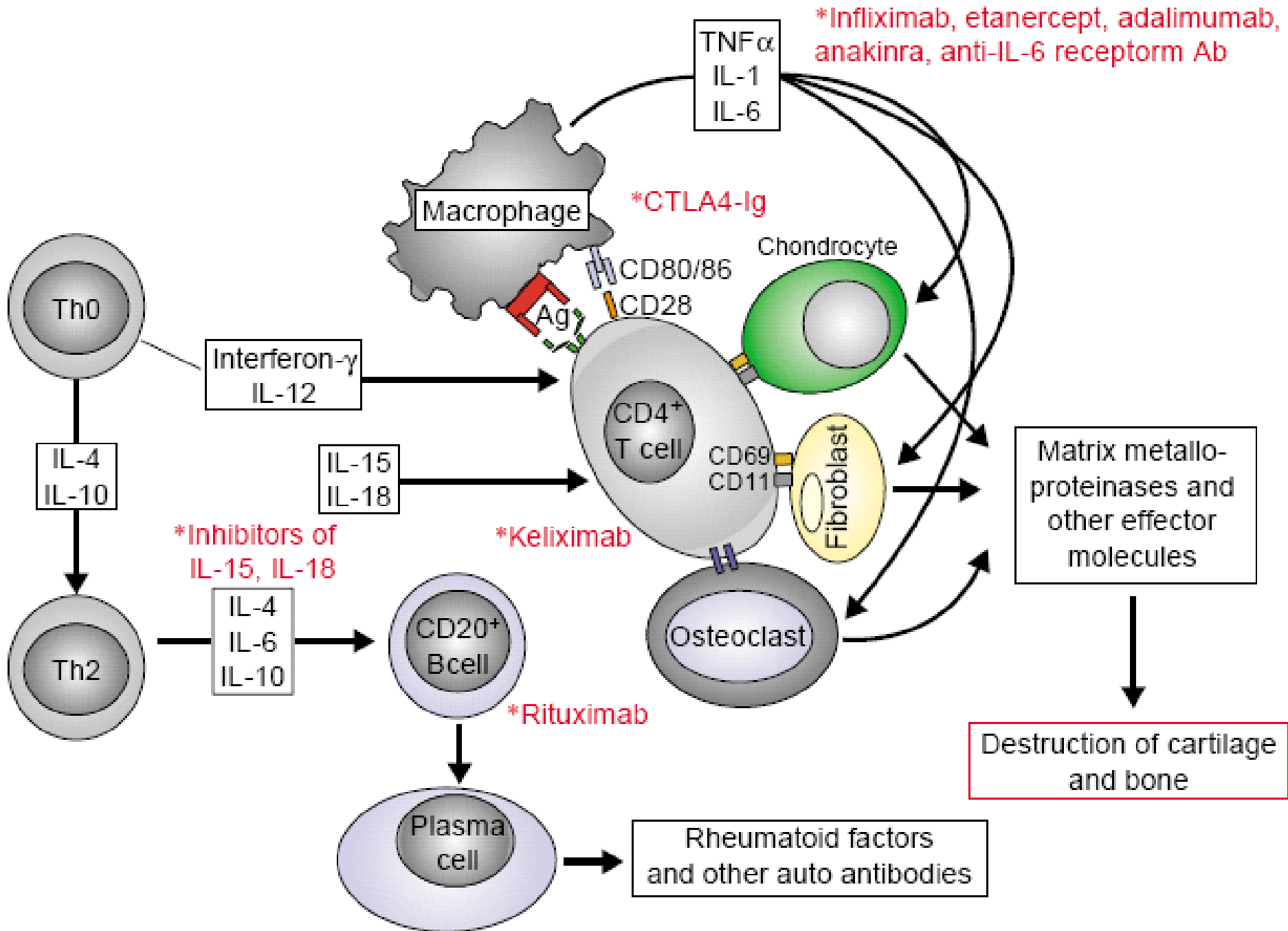
Prednizone
+
Methotrexate
(*0.2–0.3/kg B.W.*)
+
Leflunomide
(*10-20mg/qd*)

Prednizone
+
Methotrexate
+
Biological agents

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα - Θεραπεία

Βιολογικοί Παράγοντες

- Μονοκλωνικά αντισώματα έναντι κυτταροκινών ή των υποδοχέων τους
- Υποδοχείς κυτταροκινών συνεζευγμένοι με Fcγ τμήμα ανοσοσφαιρίνης
- Μόρια που δεσμεύουν και αναστέλλουν πρωτεΐνες επιφανείας λεμφοκυττάρων εμποδίζοντας την διέγερση αυτών
- Μικρά μόρια που δεσμεύουν κινάσες, οι οποίες μεταβιβάζουν μηνύματα διεγέρσεως στα κύτταρα.
- Παρεντερική χορήγηση (*IV or SQ*)
- Πολύ ακριβοί!!!

Συνήθη Καταληκτικά Σημεία σε Μελέτες Αποτελεσματικότητας της Θεραπείας της Ρ.Α.

■ DAS28

- Αριθμός Ευαίσθητων Αρθρώσεων (0-28)
- Αριθμός Διογκωμένων Αρθρώσεων (0-28)
- TKE (mm/hr)
- Visual Analog Scale (mm)

$$\text{DAS28} = 0.56 \times \sqrt{(\text{tender28})} + 0.28 \times \sqrt{(\text{swollen28})} + 0.70 \times \ln(\text{ESR}) + 0.014 \times \text{VAS}$$

■ Ύφεση: ≤ 2.6

■ Χαμηλή Δραστηριότητα Νόσου: $\leq 3.$

EULAR RESPONSE DEFINITION			
Current DAS	Decrease in DAS		
	>1.2	> 0.6 and ≤ 1.2	≤ 0.6
≤ 2.4	Good		
>2.4 and ≤ 3.7		Moderate	
> 3.7			None

Συνήθη Καταληκτικά Σημεία σε Μελέτες Αποτελεσματικότητας της Θεραπείας της Ρ.Α.

- Βελτίωση των Επώδυνων Αρθρώσεων
- Βελτίωση των Διογκωμένων Αρθρώσεων

+ Βελτίωση σε τουλάχιστον 3 από τις ακόλουθες παραμέτρους

- Visual Analog Scale (VAS)
- Ολική εκτίμηση ασθενούς από Ιατρο
- Health Assessment Questionnaire (HAQ)
- Πρωτεΐνες Οξείας Φάσης (π.χ. ΤΚΕ, CRP)
- Αξιολόγηση του πόνου με VAS

Κατά:

20%
ACR20

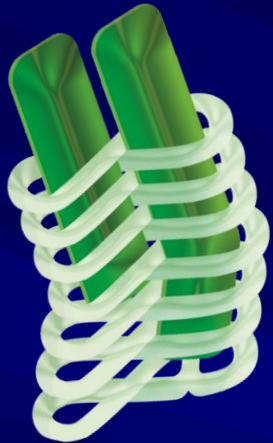

50%
ACR50

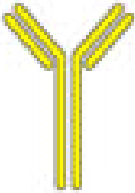

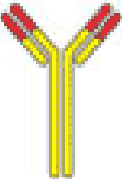

70%
ACR70

Certolizumab pegol

ΑΝΤΙ-TNF και ΑΝΤΙ-IL-1R ΑΝΤΙΣΩΜΑΤΑ

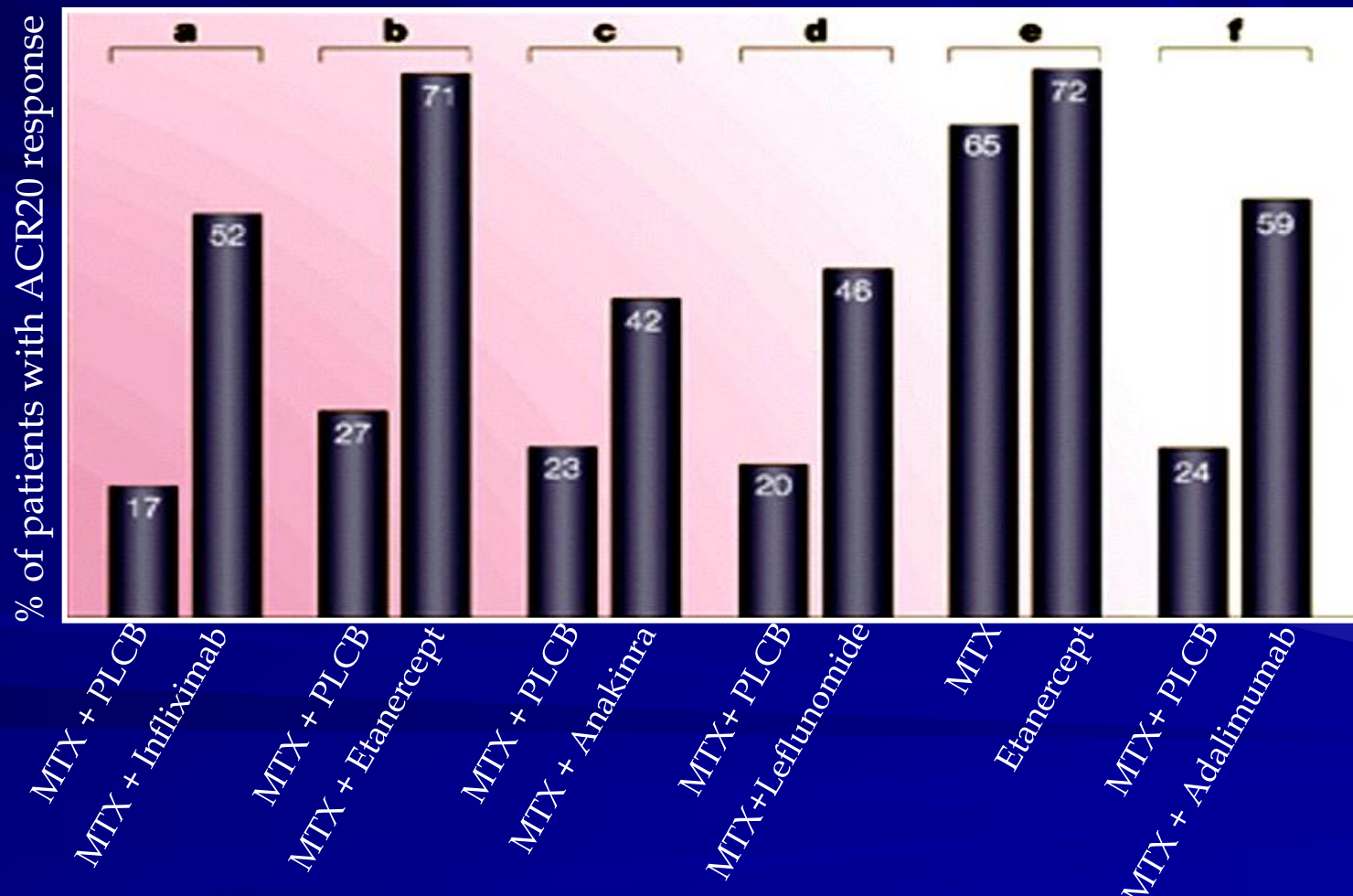
Human Monoclonal Anti-TNF- α Antibodies	Recombinant IL-1 Receptor Antagonist (IL-1Ra)	Soluble TNF Receptors	Chimeric Monoclonal Anti-TNF- α Antibodies
Adalimumab	Anakinra Differs from native IL-1Ra with the addition of a methionine residue at the amino terminus	Etanercept	Infliximab
- n 100% human in peptide sequence and structure - n Full-length human IgG1 - n Phage display technology resulting in human derived variable regions and human IgG1:κ constant regions - n Half-life of 10-20 days	n Half-life of 4-6 hours	- n 100% human peptide sequence, but artificial construction - n Fusion protein made up of two recombinant p75 soluble receptors fused with the Fc fragment from the human IgG - n Half-life of 3.0-5.5 days	- n 25% mouse, ~75% human - n Variable region of a mouse monoclonal anti-TNF antibody coupled to the constant region of a human IgG1 - n Half-life of 8-10 days

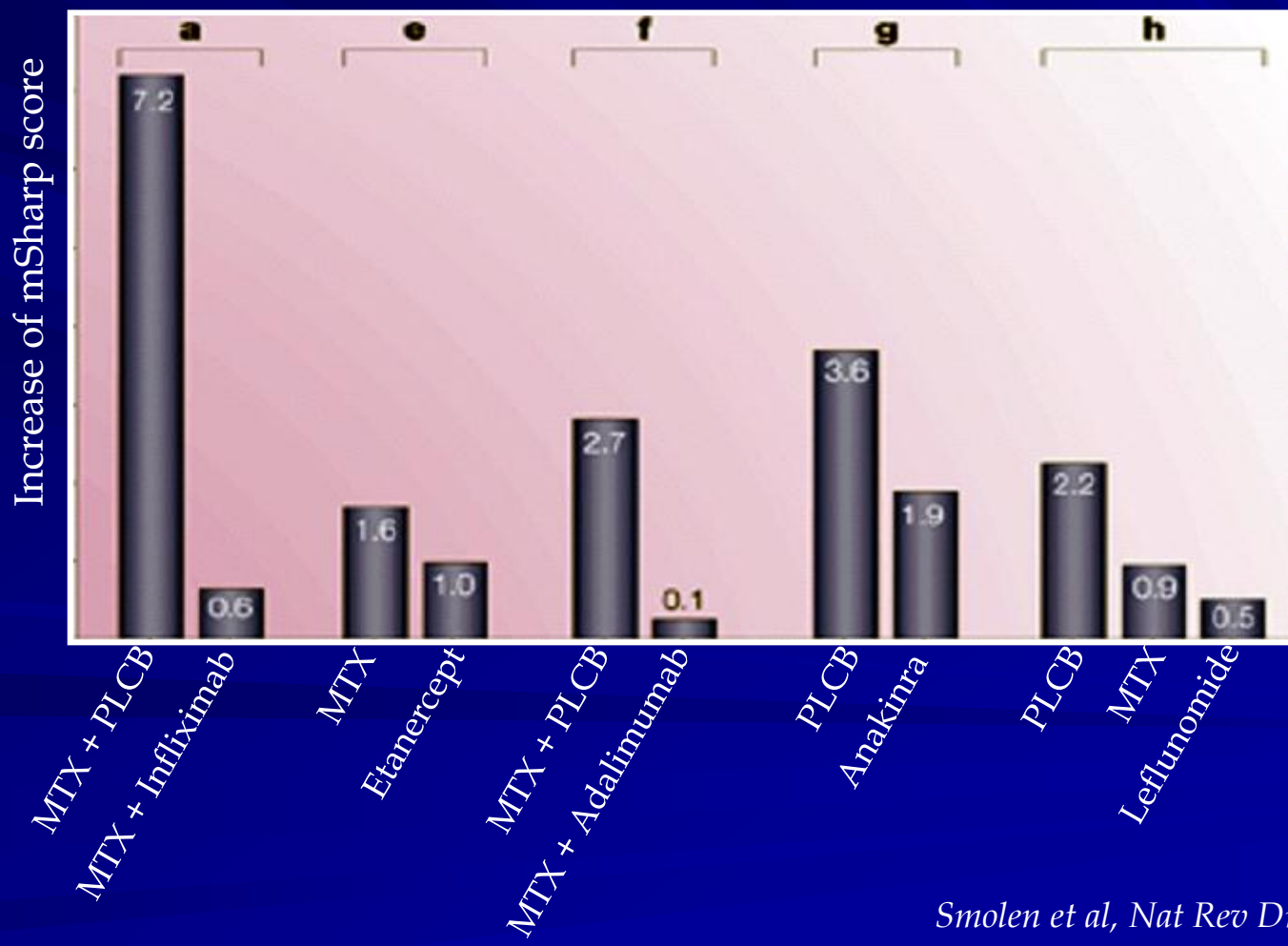
Ρευματοειδής Αρθρίτιδα - Θεραπεία

Κλινική Αποτελεσματικότητα

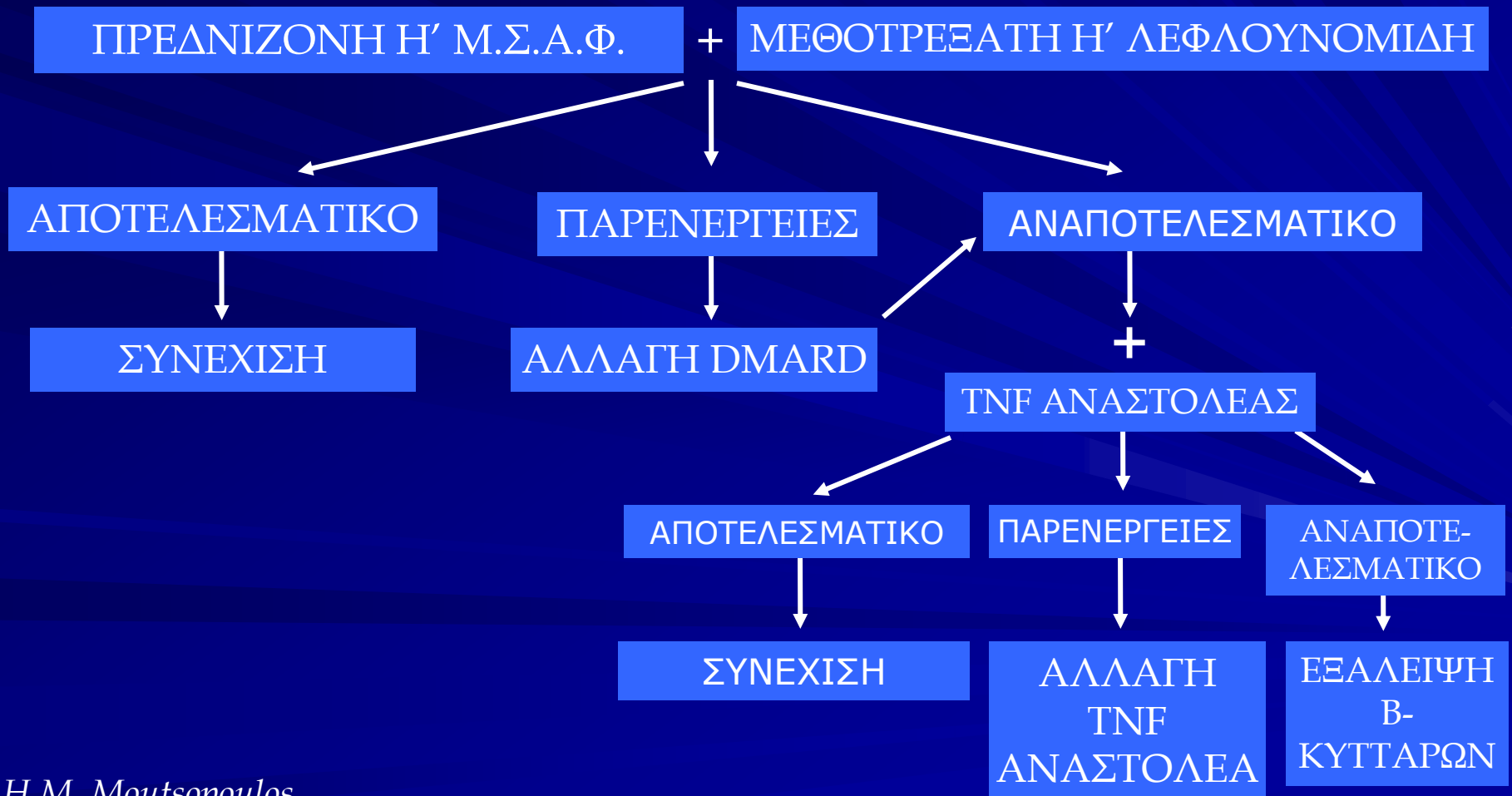
Βιολογικών Παραγόντων

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα - Θεραπεία Αποτελεσματικότητα Βιολογικών Παραγόντων στον Περιορισμό των Διαβρώσεων

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα Θεραπευτικός Αλγόριθμος

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα

Επερχόμενες Θεραπείες

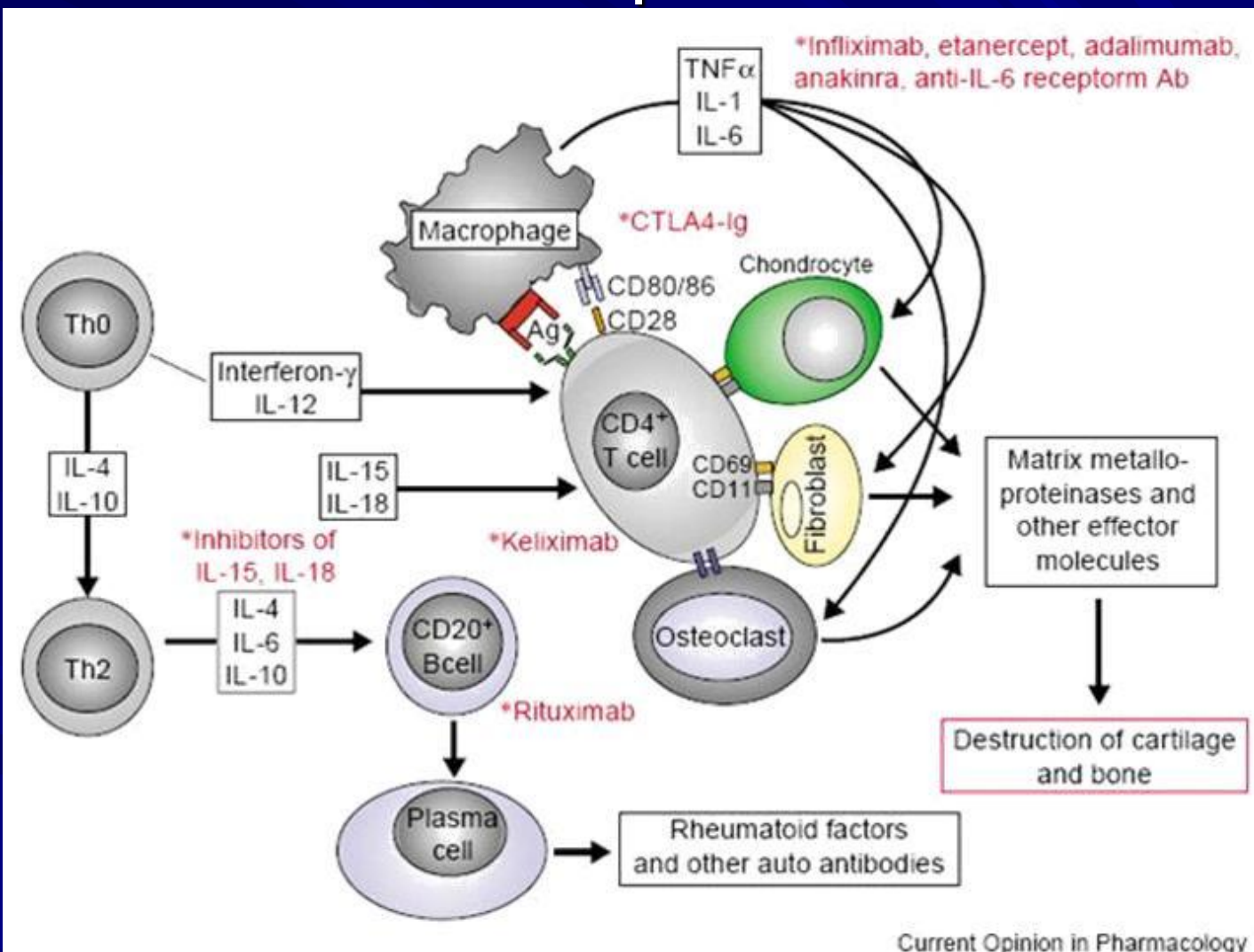
- Μόρια που επιφέρουν παροδική εξάλειψη των Β-λεμφοκυττάρων
  - Rituximab
  - R1594 (Roche)
- Μόρια – ανταγωνιστές των συνδιεγερτικών μηνυμάτων
  - Abatacept
  - Alefacept (LFA-3-Ig)
  - Belatacept
- Μόρια – ανταγωνιστές του υποδοχέα της IL-6
  - Tocilizumab
- Μόρια που αδρανοποιούν τη μεταγωγή σήματος στα κύτταρα

Rituximab στη Ρευματοειδή Αρθρίτιδα

- **Ανεπιθύμητες Ενέργειες**
  - Αντιδράσεις κατά την έγχυση (τύπου ορονοσίας)
    - 1^η δόση: 77%
    - 4^η δόση : 30%
    - 8^η δόση : 14%
  - Οι αντιδράσεις κατά την έγχυση είναι πολύ πιο έντονες στους αυτοανόσους ασθενείς από ότι στους ογκολογικούς
  - Εγκυμοσύνη: αποφυγή/ δεν υπάρχουν στοιχεία
- **Λοιμώξεις: Δεν Αναφέρονται**

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα

Θεραπευτικοί Στόχοι με βάση την Παθογένεια

Γιά την ενεργοποίηση ενός Τ-λεμφοκυττάρου απαιτούνται δύο μηνύματα: το αντιγόνο και το λεγόμενο «2ο σήμα»

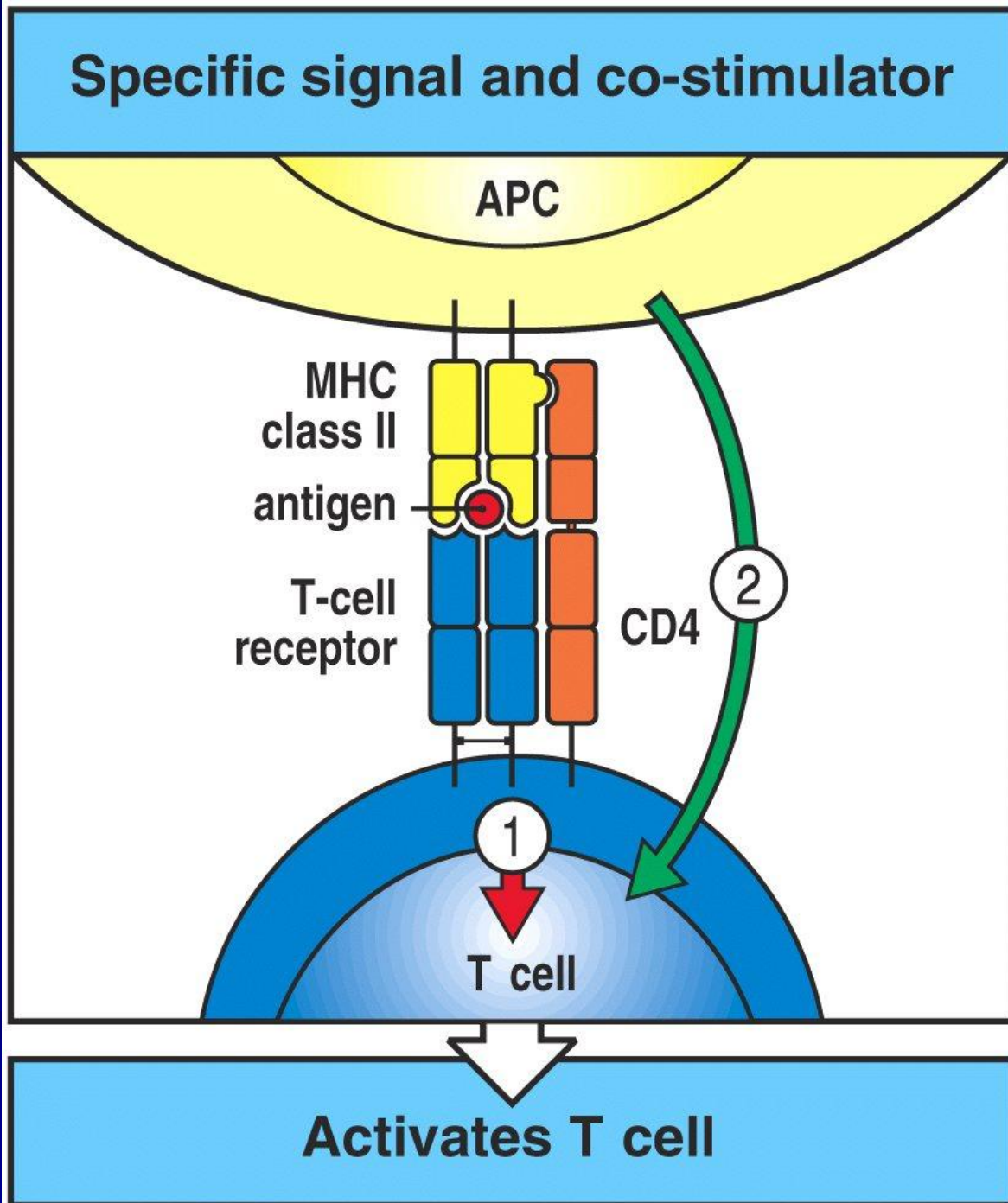

Figure 8-10 Immunobiology, 6/e. (© Garland Science 2005)

Το «2ο σήμα» οφείλεται στην αλληλεπίδραση των μορίων B7 (εκ μέρους του αντιγονοπαρουσιαστικού κυττάρου) και CD28 (εκ μέρους του T-λεμφοκυττάρου)

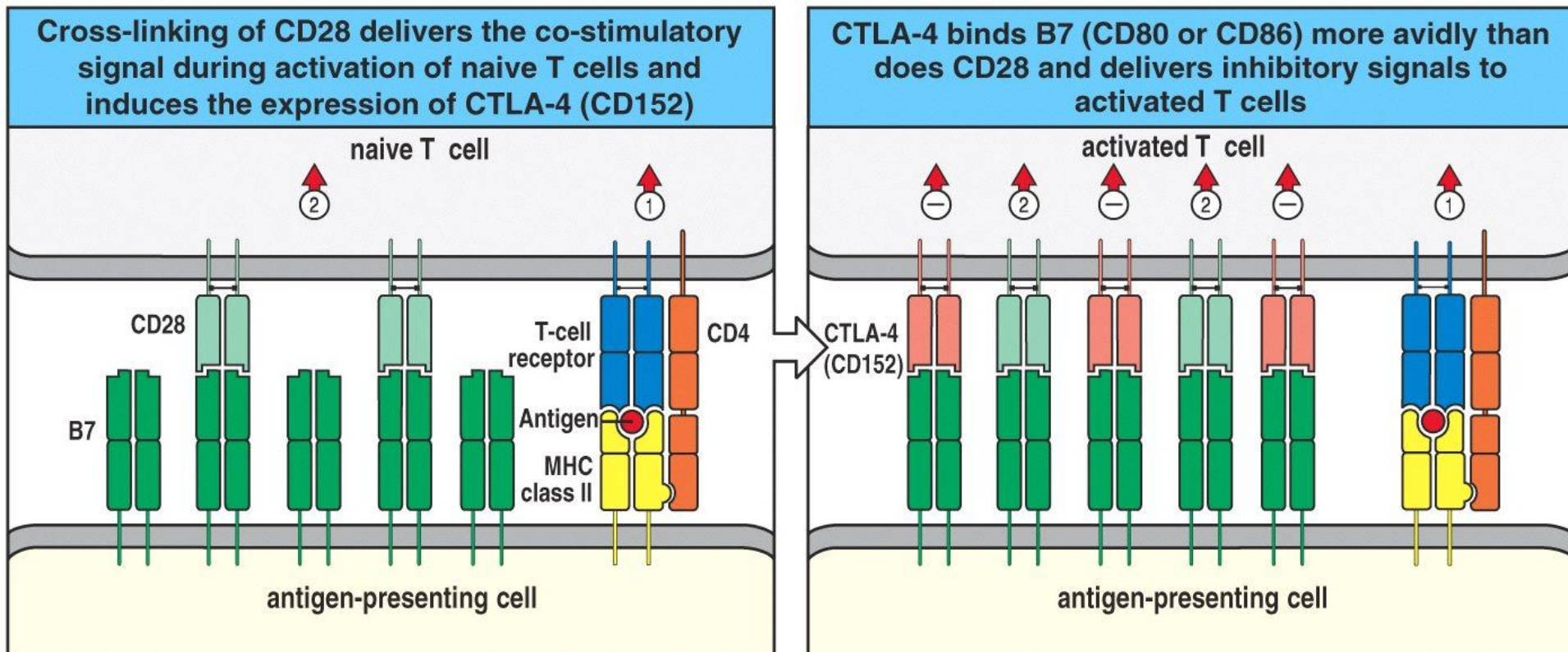
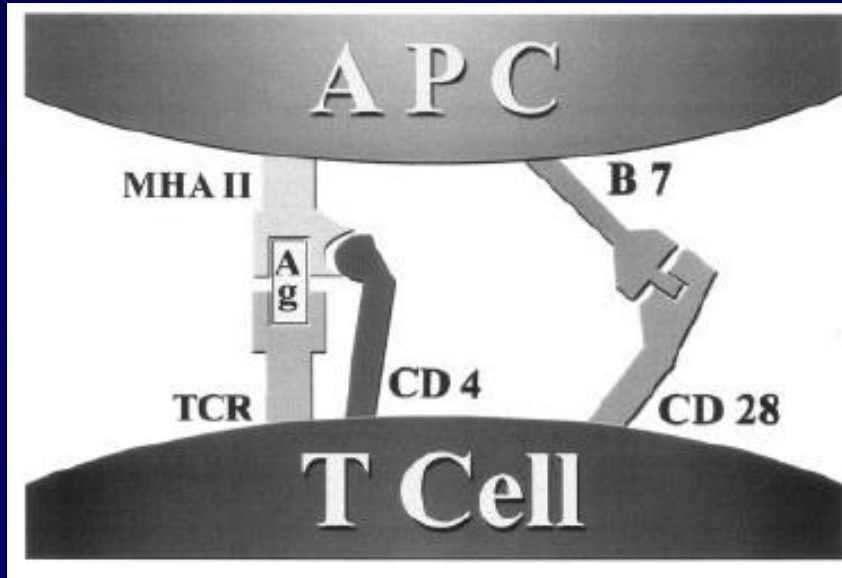

Figure 8-12 Immunobiology, 6/e. (© Garland Science 2005)

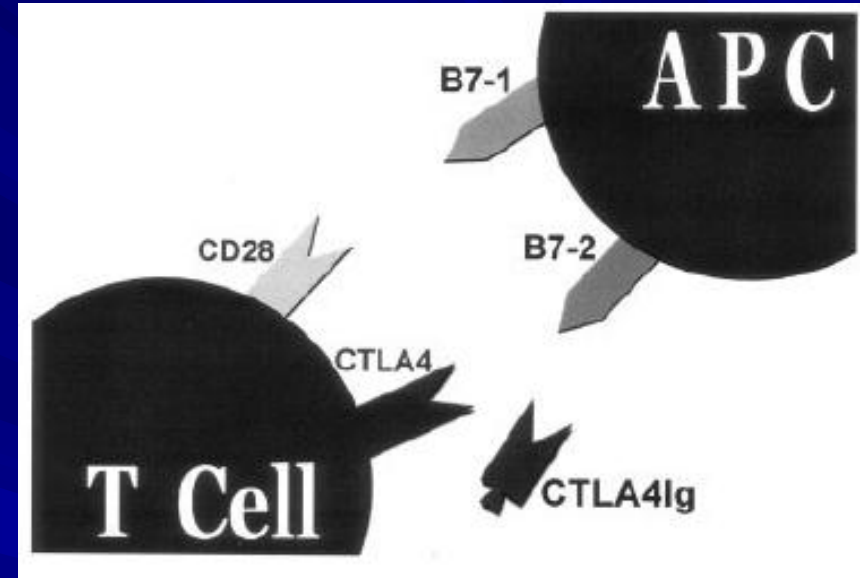
Το μόριο CTLA-4 εκφράζεται κατά την ενεργοποίηση του T-λεμφοκυττάρου, αλλά διακόπτει αυτήν την ενεργοποίηση εκφράζοντας αρνητικά μηνύματα.

Το μόριο CTLA4-Ig δεσμεύει ισχυρά τα μόρια B7.1 και B7.2 και εμποδίζει έτσι την σύνδεση του μορίου CD28 των αθών Τ-λεμφοκυττάρων σε αυτά: Αποτέλεσμα: Ανεργία των Τ-κυττάρων

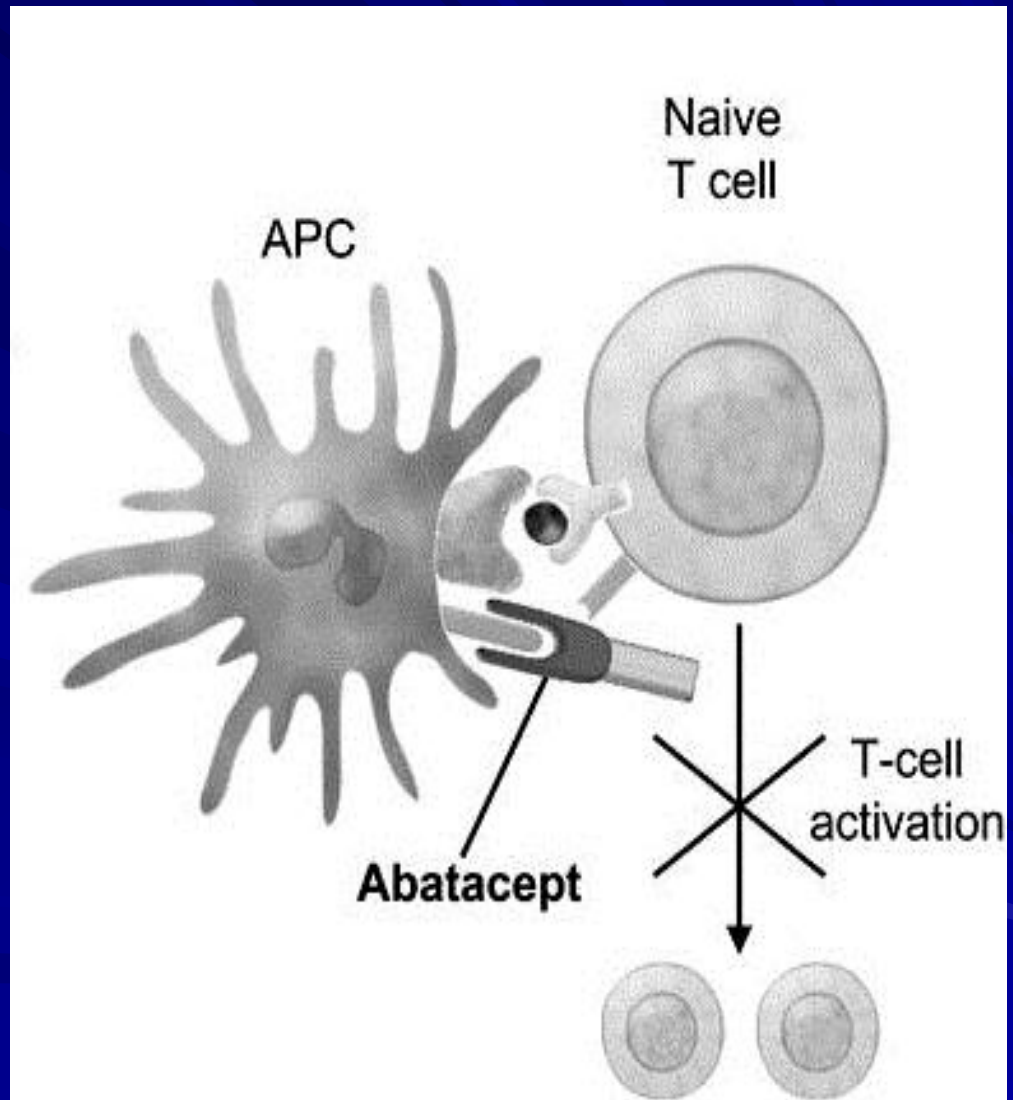
Το Τ-λεμφοκύτταρο για να διεγερθεί εκφράζει το μόριο CD28 που αλληλεπιδρά με το μόριο B7.1/B7.2 (CD80/CD86)

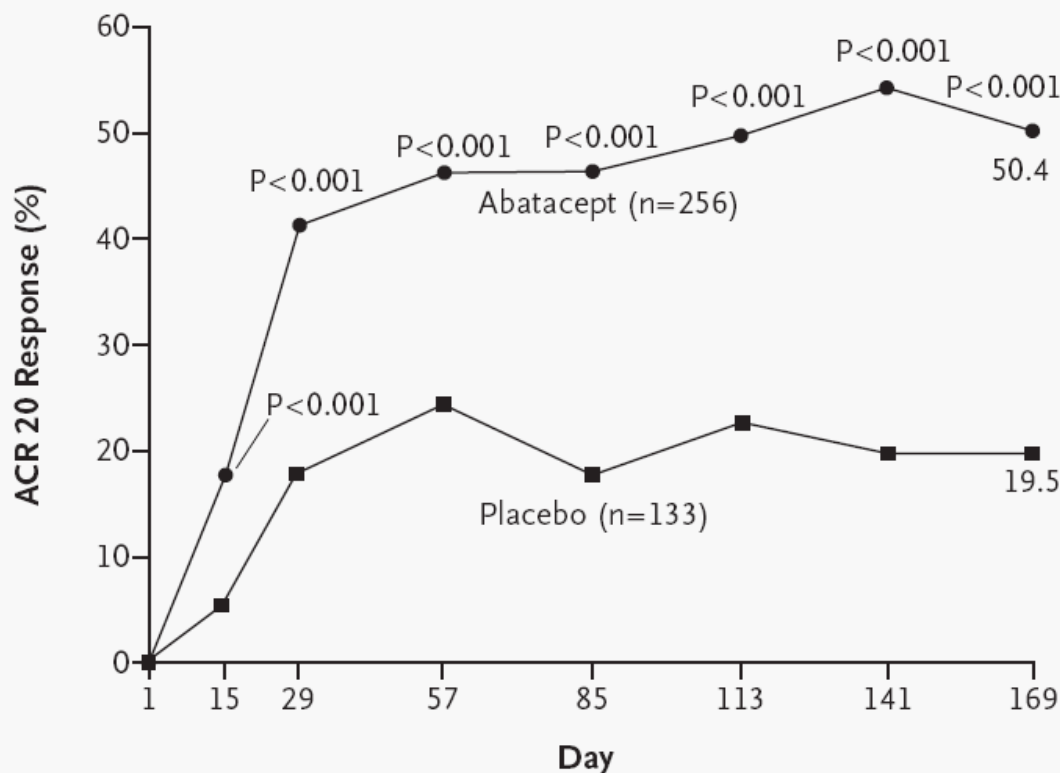
Το Τ-λεμφοκύτταρο, αφού διεγερθεί καταπιέζει την περαιτέρω έκφραση του CD28 και εκφράζει το μόριο CTLA4 το οποίο συνδέεται περισσότερο ισχυρά με τα μόρια B7 και διακόπτει την περαιτέρω ενεργοποίηση του Τ-κυττάρου

Abatacept: Μηχανισμός δράσεως

Το Abatacept ρυθμίζει την ανοσολογική απόκριση συνδεδεμένο με τα μόρια CD80/CD86 επί ενός αντιγονοπαρουσιαστικού κυττάρου και εμποδίζει έτσι την σύνδεσή τους με το μόριο CD28 ενός παρακειμένου T-λεμφοκυττάρου, εμποδίζοντας έτσι την διέγερση και των δύο κυττάρων, κυρίως όμως εμποδίζοντας τα αθώα T-λεμφοκύτταρα να γίνουν «άμεσα δραστικά κύτταρα», δηλαδή ώριμα κύτταρα φλεγμονής.

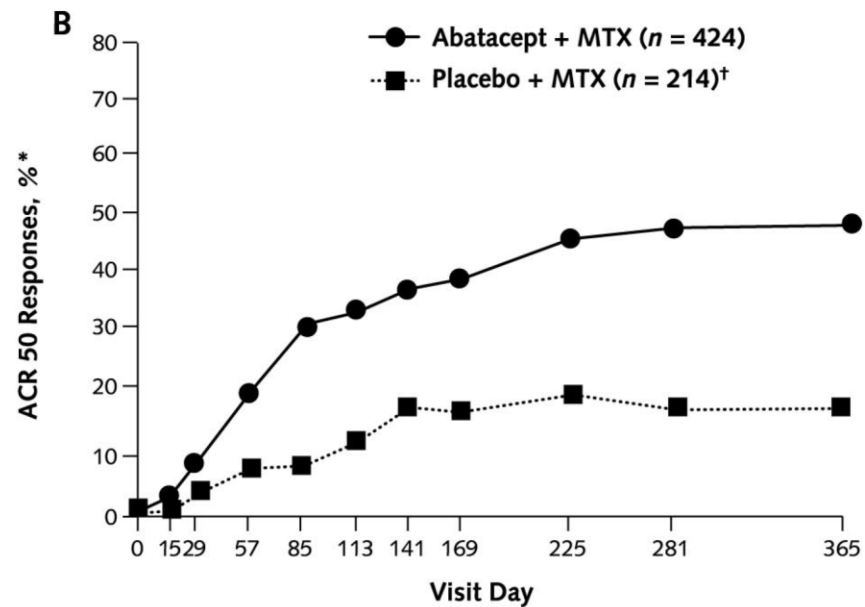
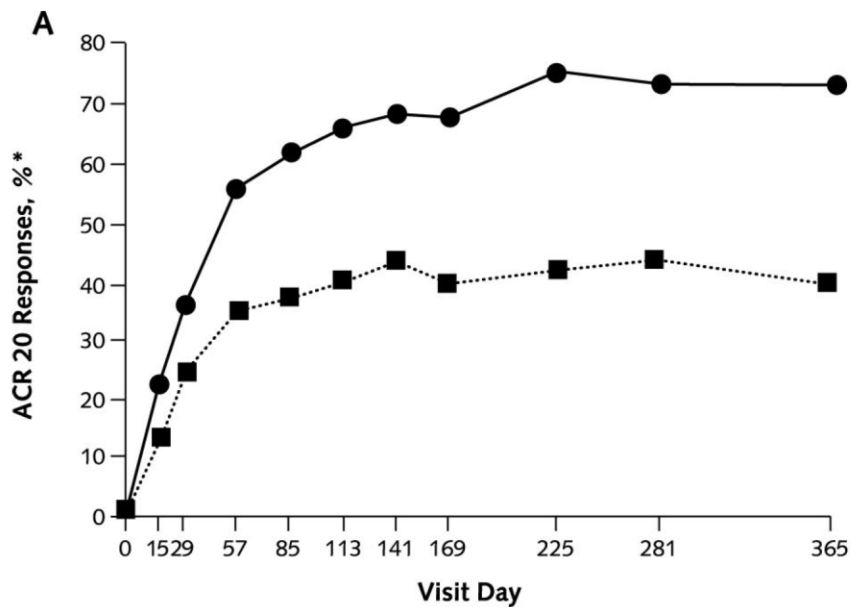
Abatacept σε ανθεκτική σε αντί-TNFα θεραπεία Ρευματοειδή Αρθρίτιδα

No. with Response

Abatacept	45	84	118	118	126	141	129
Placebo	7	25	32	24	31	26	26

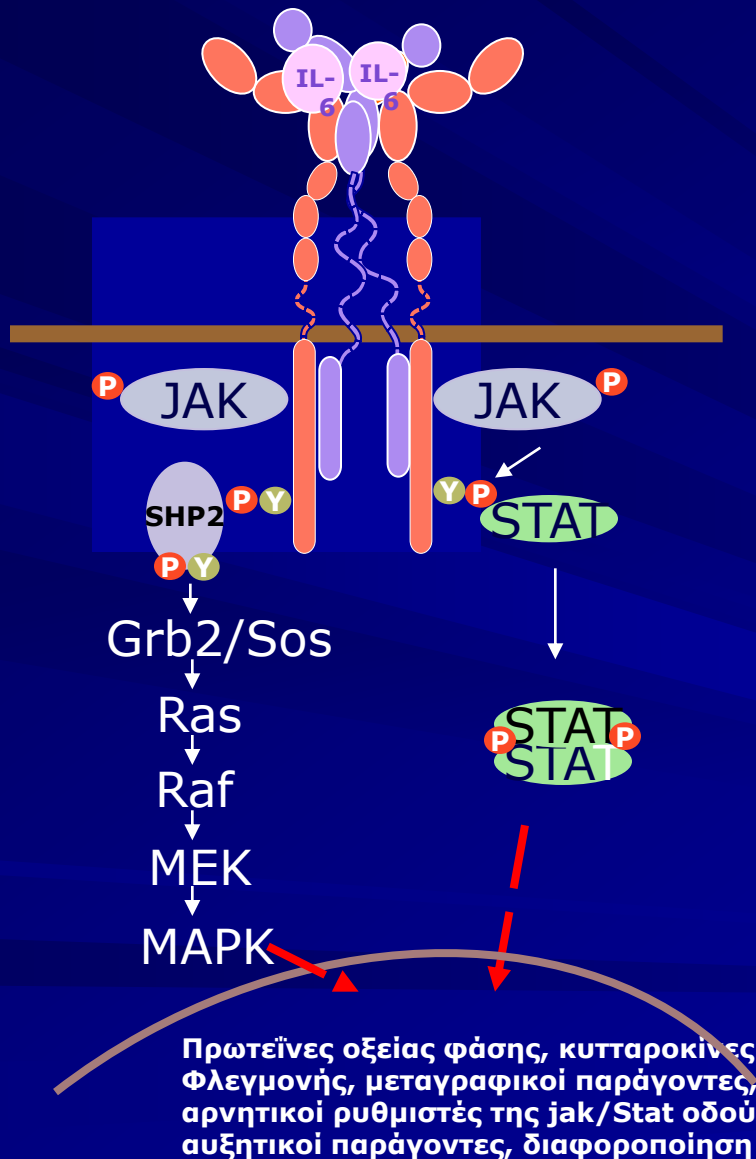
Abatacept σε ανθεκτική σε Μεθοτρεξάτη θεραπεία Ρευματοειδή Αρθρίτιδα

Δέσμευση της IL-6 ως θεραπευτικό μέσο για την Ρευματοειδή αρθρίτιδα: Η ιδέα:

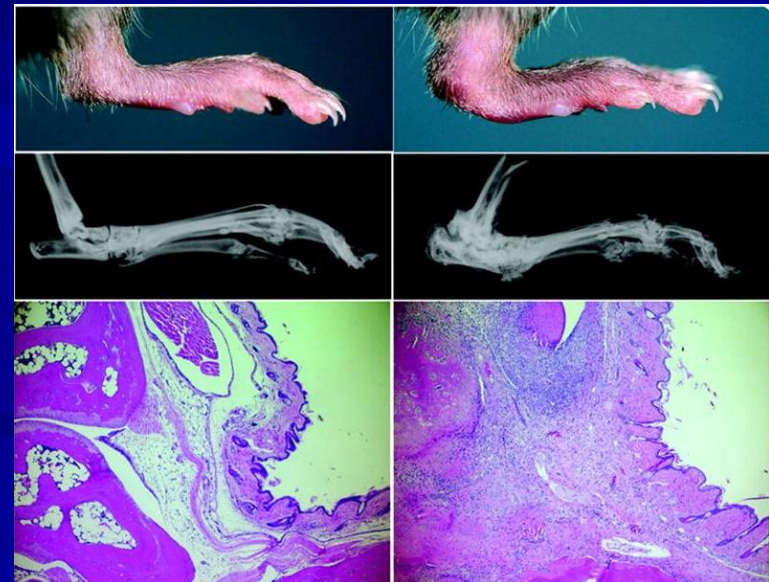
- IL-6: Πλειοτρόπος κυτταροκίνη
  - Αντίδραση οξείας φάσεως
  - Προαγωγή αιμοποίησης
  - Ενεργοποίηση οστεοκλαστών
    - *Akira et al Adv Immunol 1993, Tamura et al PNAS 1993*
  - Αυξημένα επίπεδα στο αρθρικό υγρό και ορό ασθενών με ΡΑ
  - Μονοκλωνικά αντισώματα κατά του υποδοχέα IL-6 καταστέλλουν την ΡΑ
    - *Nishimoto et al Ann Rheum Dis 2000, Hirano et al Eur J Immunol 1988, Brozik et al J Rheumatol 1992*

Υπερ-ενεργοποίηση του υποδοχέα της IL-6 οδηγεί σε αυτόματη αρθρίτιδα

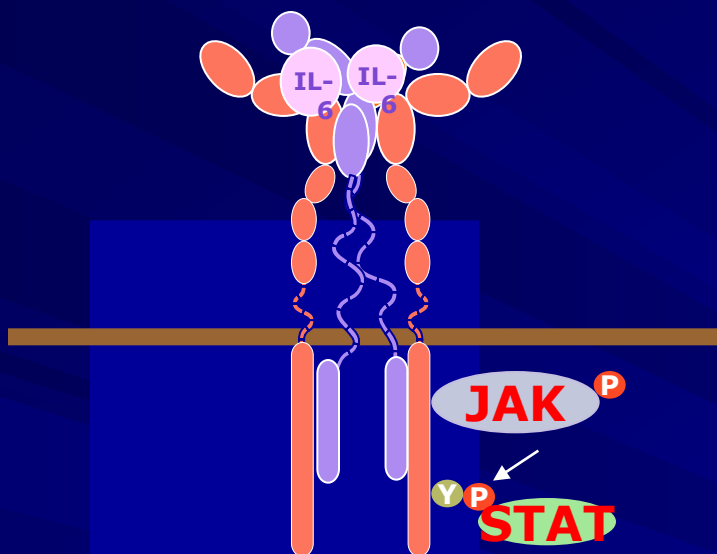

Γενετικά τροποποιημένοι ποντικοί στους οποίους υπερ-ενεργοποιείται η STAT3 οδός από την IL-6 **εμφανίζουν αυτόματη αρθρίτιδα**

Φυσιολογικός   Γενετικά τροποποιημένος

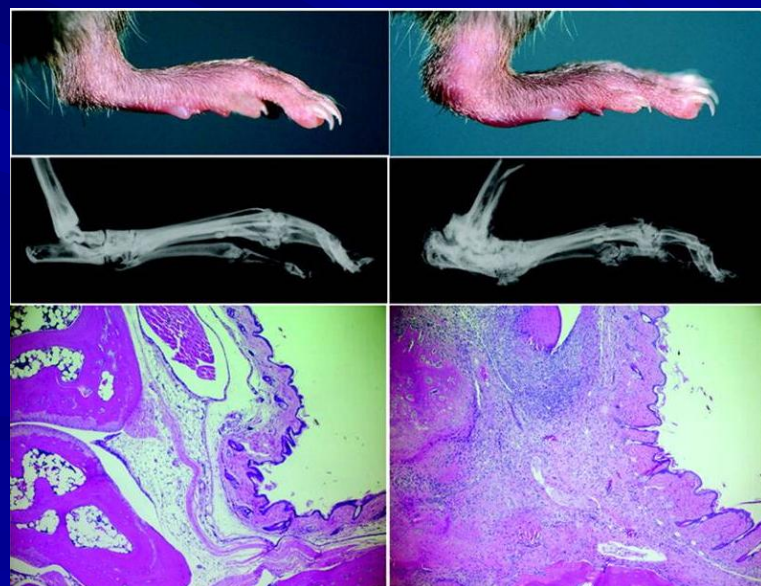
Υπερ-ενεργοποίηση του υποδοχέα της IL-6 οδηγεί σε αυτόματη αρθρίτιδα

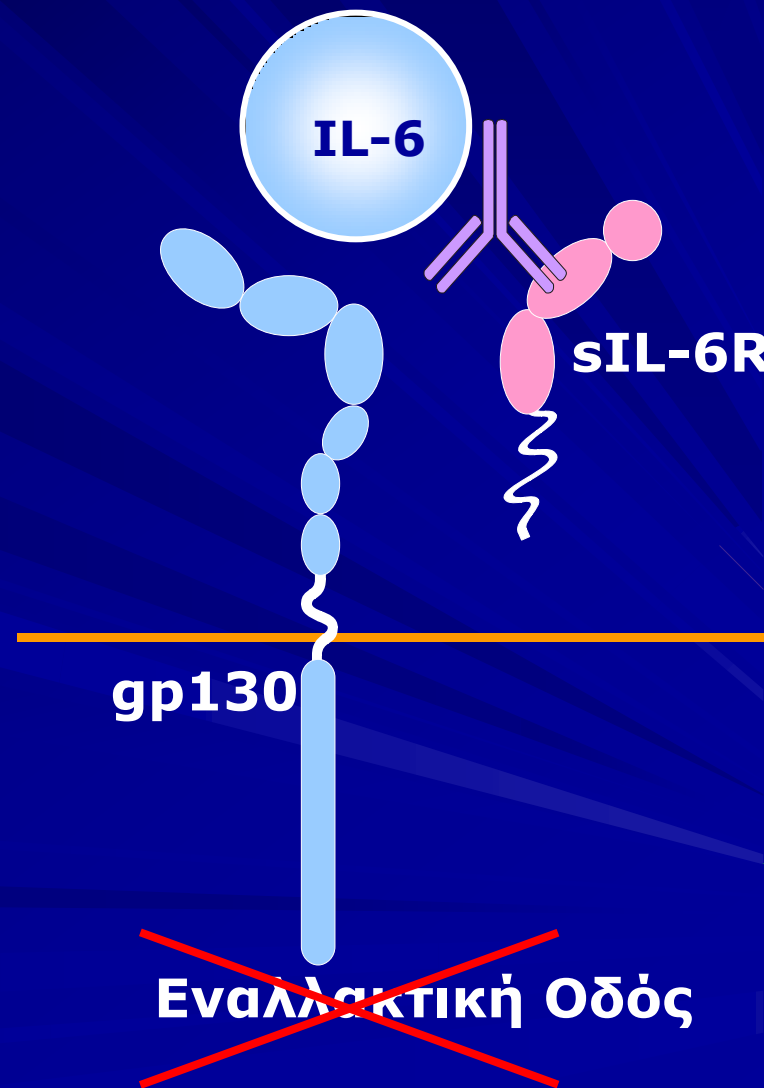
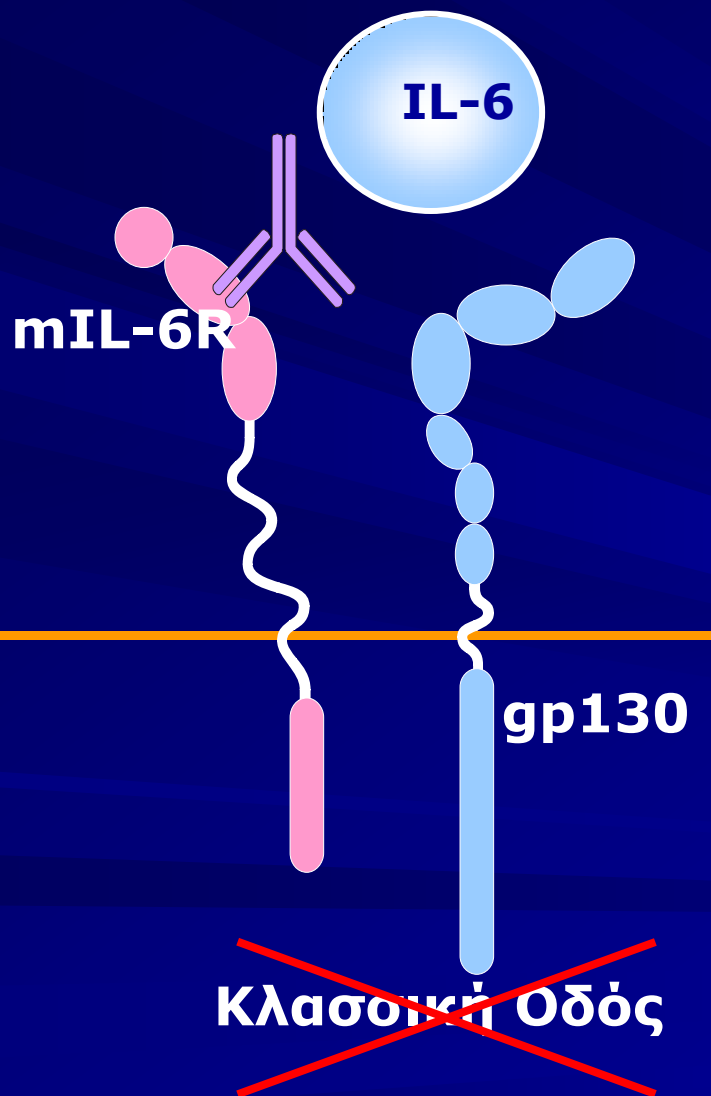
Γενετικά τροποποιημένοι ποντικοί στους οποίους υπερ-ενεργοποιείται η

STAT3 οδός από την IL-6 εμφανίζουν αυτόματη αρθρίτιδα

Φυσιολογικός   Γενετικά
τροποποιημένος

Μηχανισμός λειτουργίας Tocilizumab (TCZ)

Συμπεράσματα

- Συναρπαστικές εξελίξεις στην θεραπεία της ρευματοειδούς αρθρίτιδας.
- Η δέσμευση κυτταροκινών, όπως του TNF
- Η απαλοιφή των Β-λεμφοκυττάρων
- Η αναστολή της συνδιέγερσης του Τ-λεμφοκυττάρου από το αντιγονοπαρουσιαστικό κύτταρο
- Η αναστολή της δράσης του υποδοχέα της IL-6,
- Είναι πολλά υποσχόμενες θεραπείες

Ψωριασική Αρθρίτιδα

■ Ορισμός:

- Φλεγμονώδης αρθρίτιδα που εμφανίζεται χαρακτηριστικά σε ασθενείς με ψωρίαση

■ Ιστορικά στοιχεία:

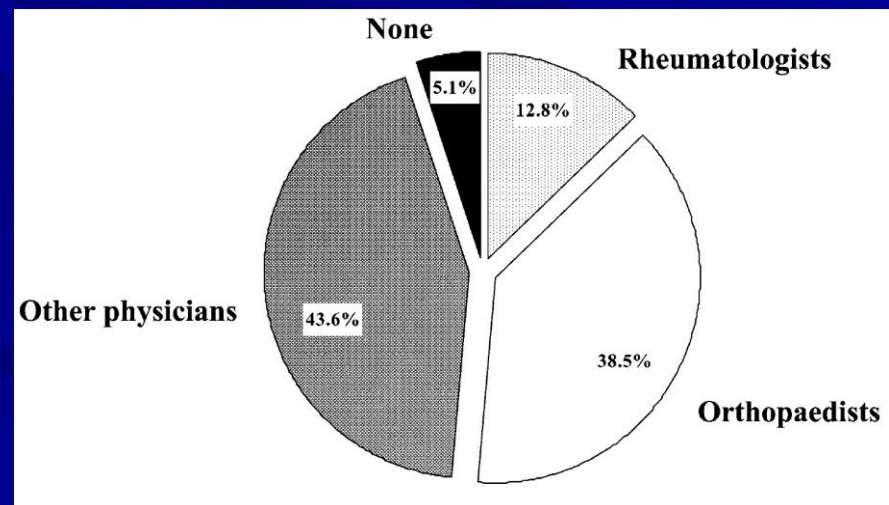
- Περιγραφή στα μέσα του 19ου αι.
  - Οροαρνητική (RF αρνητική)
  - Προσβολή
    - άπω φαλαγγοφαλαγγικών αρθρώσεων δακτύλων
    - ΣΣ και ιερολαγωνίων διαρθρώσεων
  - Σημαντική οικογενής κατανομή
- Μέσα 1970: Ένταξη της ΨΑ στις σπονδυλαρθροπάθειες

ΨΑ: Επιδημιολογία

- Ψωρίαση στο γενικό πληθυσμό: 5%-10%
- ΨΑ: το 1-3% των Καυκασίων πληθυσμών με Ψωρίαση
- Μεταξύ των ασθενών με Ψωρίαση 30% έχουν έναν συγγενή με Ψωρίαση.
- Μονοζυγωτικοί δίδυμοι: $\geq 65\%$ έχουν και οι δύο Ψωρίαση & $\geq 30\%$ έχουν ΨΑ.

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:

- Σπονδυλαρθροπάθειες: 0,49%
- ΨΑ: 0,17%
  - Ιερολαγωνίτιδα: 39,8%
  - Ασύμμετρη ολιγοαρθρίτιδα: 40.6%

Το φάσμα των σπονδυλαρθριτίδων (ΣΠΑ)

Η επίπτωση στο γενικό πληθυσμό παρόμοια με της Ρευματοειδούς Αρθρίτιδας (0.5–1.9%)^{1,2}

¹Rudwaleit M et al. Ann Rheum Dis 2004;63:535-543

²Braun J et al. Scand J Rheumatol 2005;34:178-90

Ψωριασική Αρθρίτιδα: κλινικά συμπτώματα Φλεγμονή αρθρώσεων

ΨΑ: Κλινικά συμπτώματα- σημεία: Δερματικές εκδηλώσεις

**Ψωριασική
Πλάκα**

Βοθρία νυχιών

Αλλοιώσεις νυχιών στη ΨΑ

Περίπου το 80% των ασθενών έχουν προσβολή νυχιών

Βοθρία (στα νύχια των δακτύλων με δακτυλίτιδα)

Ονυχόλυση (διαχωρισμός του νυχιού από την κοίτη του)

Αύλακες (εγκάρσιες γραμμές)

Λευκονυχία (λευκά στίγματα ή γραμμές στα νύχια)

Εύθραστα νύχια

Υπονύχια υπερκεράτωση

Κλινικές εκδηλώσεις : Κοίτη νυχιού

Υπονύχια υπερκεράτωση

ονυχόλυση

Σχισμοειδής
αιμορραγία

Κλινικές εκδηλώσεις : Μήτρα νυχιού

Εγκάρσιες αύλακες

Βοθρία

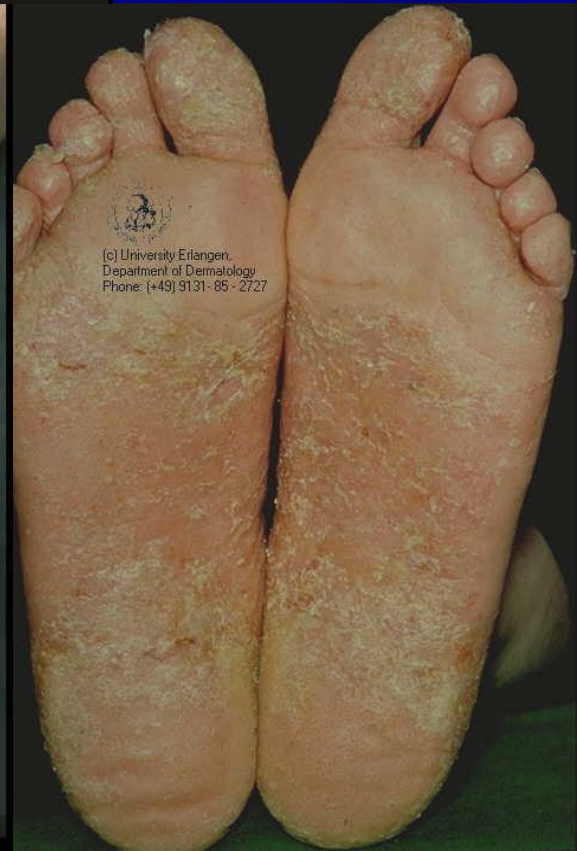
Λευκονυχία

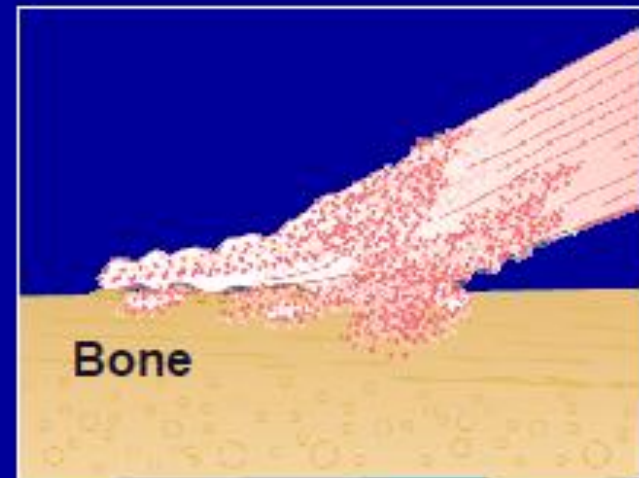

(c) University Erlangen,
Department of Dermatology
Phone: (+49) 9131- 85 - 2727

(c) University Erlangen,
Department of Dermatology
Phone: (+49) 9131- 85 - 2727

Ενθεσοπάθεια (ενθεσίτιδα) στην ΨΑ

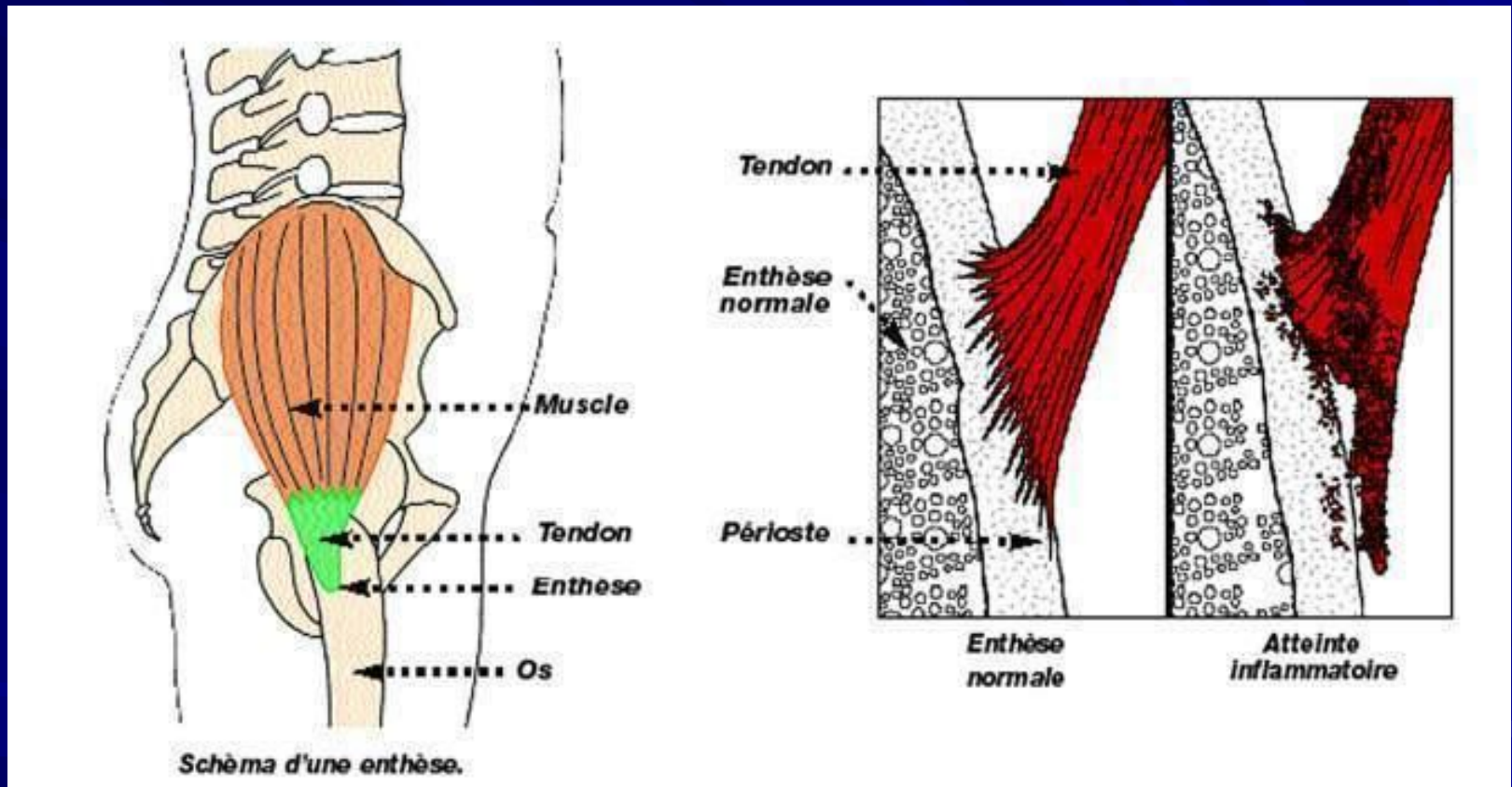

ΨΑ - Ενθεσίτιδα

οι ενθεσίτιδες δεν περιγράφονται στις 5 κλασσικές μορφές της ΨΑ

Ενθεσπάθεια αναγνωρίσιμη σαν προεξέχουσα εικόνα στη ΨΑ

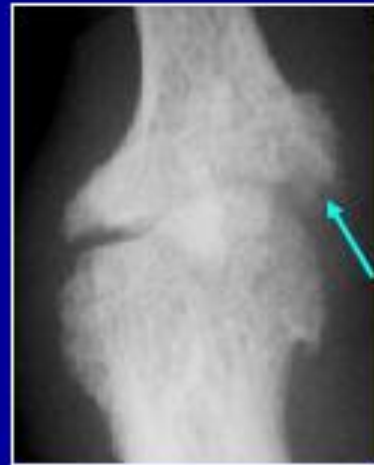

Φλεγμονή του υποχόνδριου οστού και οστική απορρόφηση
Περιοστικός οστικός σχηματισμός

ΨΑ: Ακτινολογικά ευρήματα

ΨΑ: Εξωαρθρική περιοστίτιδα

Μορφές ΨΑ

- Ασύμμετρη ολιγοαρθρίτιδα (~35%)
- Συμμετρική πολυαρθρίτιδα (~50%)
- Προσβολή των ΑΦΦ (DIP) περίπου (~5%)
- Αξονική προσβολή (σπονδυλίτιδα και ιερολαγονίτιδα) (HLA-B27) (~5%)
- Ακρωτηριαστική αρθρίτιδα (<5%)

Ασύμμετρη ΨΑ

Μονοαρθρίτιδα (γόνατο)

Γενικά ήπια, μπορεί να προσβάλει οποιαδήποτε άρθρωση (π.χ. γόνατο, ισχίο, αγκώνας, καρπός)
Συνήθως προσβάλει μία έως τρεις αρθρώσεις και ένα ή περισσότερα δάκτυλα
Χέρια και πόδια παρουσιάζουν αλλοιώσεις δίκην λουκάνικου που προκαλείτε από το οίδημα και τη φλεγμονή των ΤΕΝΟΝΤΩΝ

¹"Psoriasis Statistics." *National Psoriasis Foundation*; 1996.

²Camisa C. *Handbook of Psoriasis*.1998: 7-34.

Συμμετρική ΨΑ

- Προσβάλλει πολλές αρθρώσεις σε ζεύγη¹
- Μοιάζει με τη ΡΑ, αλλά κατά κανόνα είναι πιο ήπια και προκαλεί λιγότερες παραμορφώσεις
- Η ήπια έναρξη δυνητικά μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρή αναπηρία το 50% των ασθενών²
- Η ψωρίαση που εμφανίζεται ταυτόχρονα συνήθως είναι σοβαρή

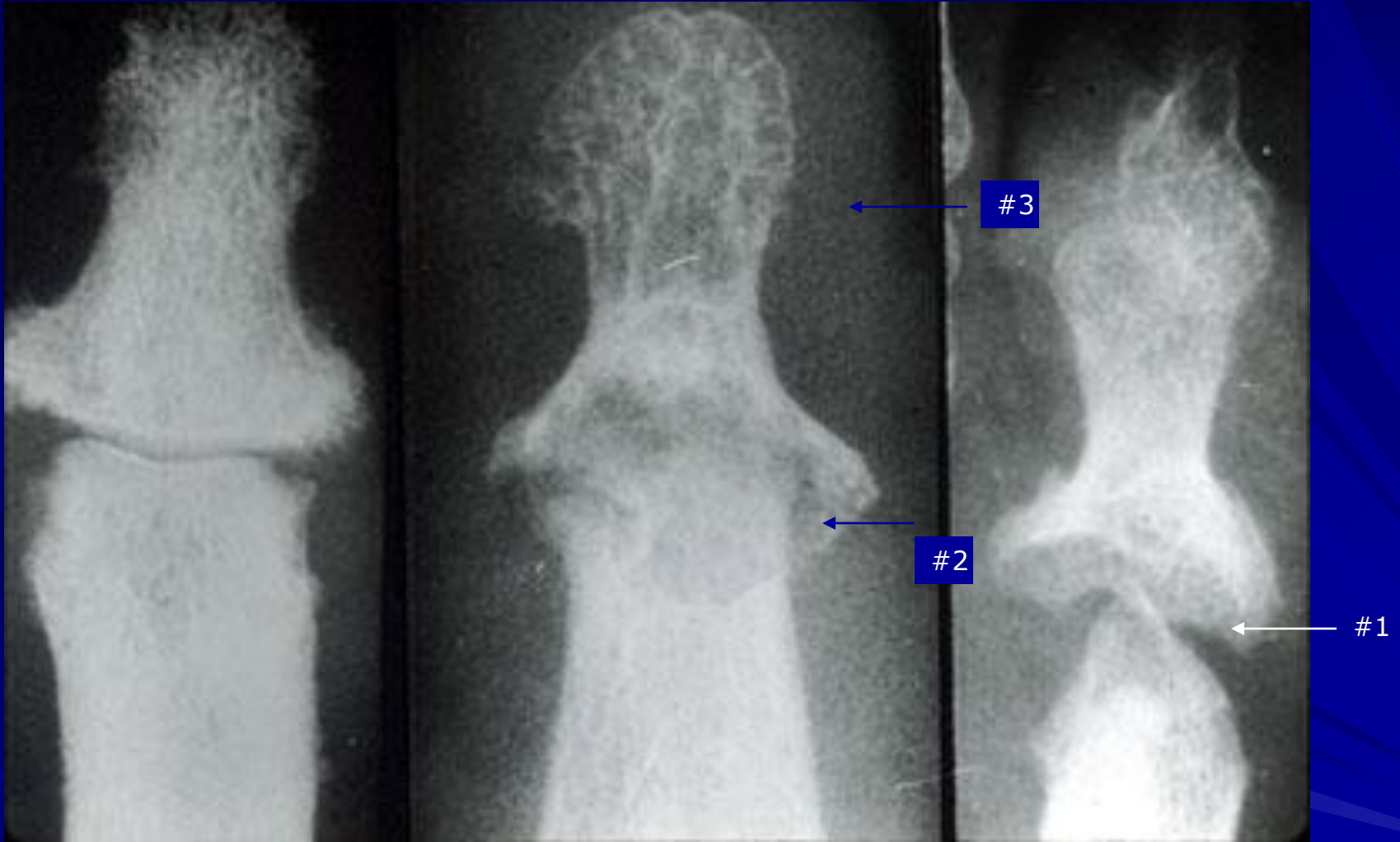
¹Camisa C. *Handbook of Psoriasis*. 1998: 7-34.

²"Psoriasis Statistics." *National Psoriasis Foundation*; 1996.

Προσβολή άπω φαλαγγοφαλαγγικών αρθρώσεων (ΑΦΦ)

- Προσβάλει τις ΑΦΦ άκρων χειρών και ποδιών
- Χαρακτηρίζεται από αλλαγές στα νύχια
  - Βοθρία και εγκάρσιες αύλακες

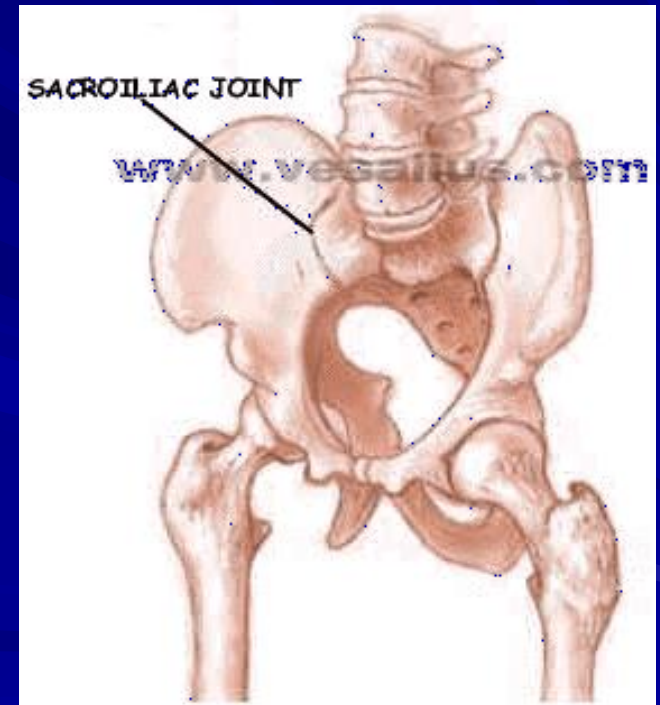

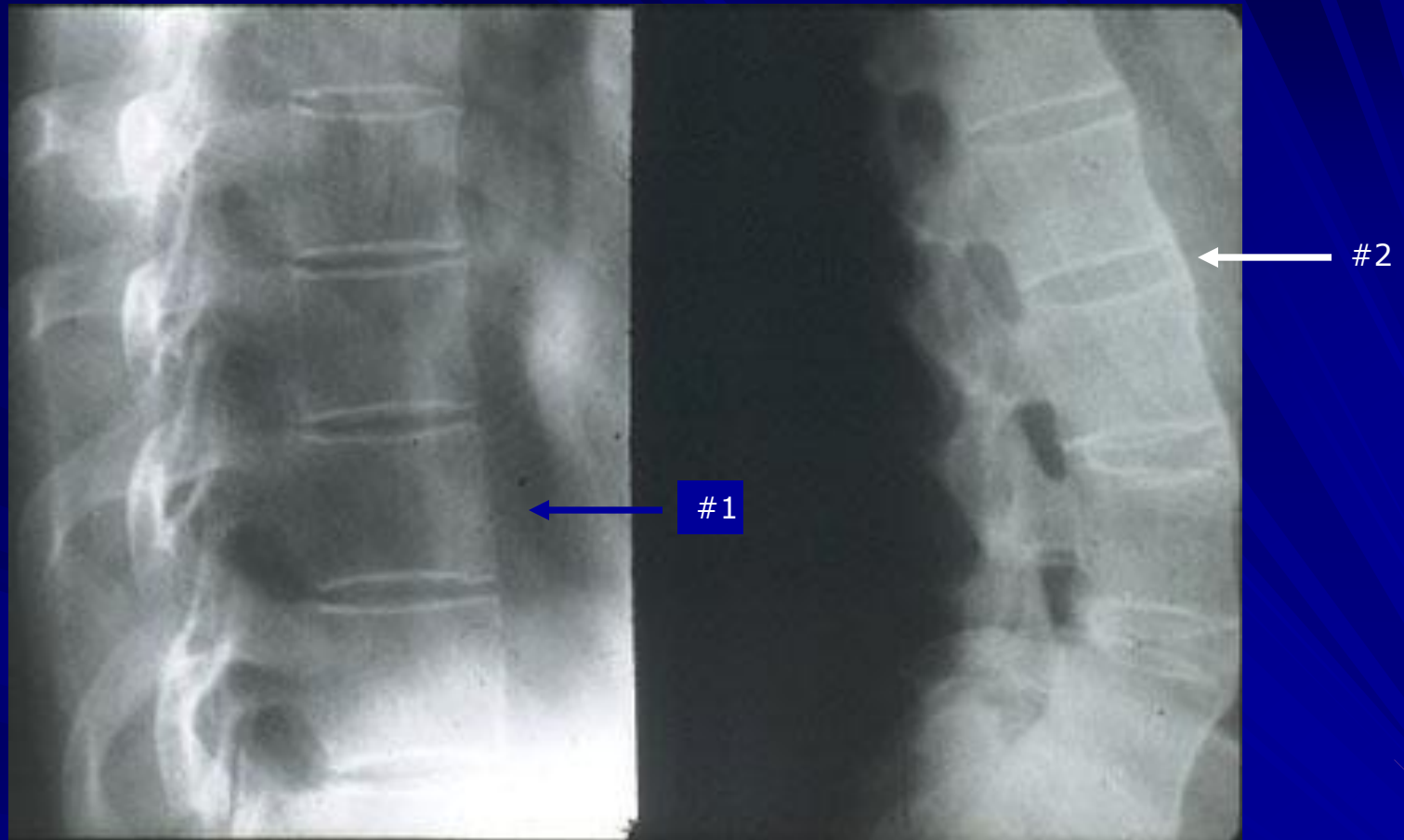
A more closer look of pencil-in-cup deformity (#1) , along with articular ankylosis (#2) at the site of DIP and osteolysis of distal phalangeal (#3)

Σπονυλαρθροπάθεια

Περιλαμβάνει:

- **ιερολαγωνίτιδα**
- **Σπονδυλίτιδα**

Με την σπονδυλίτιδα υπάρχει απώλεια της πρόσθιας κοίλης επιφάνειας των σπονδύλων

Ακρωτηριαστική Αρθρίτιδα

Arthritis mutilans in psoriatic arthritis

Radiograph demonstrating marked deformity and destruction of the hand digits in a patient with classic psoriatic arthritis and arthritis mutilans. Courtesy of Peter H Schur, MD.

Arthritis mutilans Arthritis mutilans in psoriatic arthritis with marked deformity and destruction of digits. Courtesy of Peter H Schur, MD.

UpToDate.com

UpToDate.com

CASPAR κριτήρια (ταξινόμηση)

- Φλεγμονώδης αρθρίτιδα (αρθρώσεις, ΣΣ, ενθέσεις)
- ≥ 3 σημεία από τα παρακάτω
  1. Ψωριασικό εξάνθημα (σκορ για 2 βαθμούς), ατομικό αναμνηστικό για ψωρίαση ή οικογενειακό ιστορικό
  2. Τυπική προσβολή νυχιών (ονυχόλυση, βοθρία, και υπερκεράτωση) επιβεβαιωμένη σε πρόσφατη κλινική εξέταση.
  3. Αρνητικό τεστ για ρευματοειδή παράγοντα
  4. Πρόσφατη δακτυλίτιδα, ή ιστορικό δακτυλίτιδας καταγεγραμμένο από ρευματολόγο
  5. Ακτινολογική απεικόνιση νέο σχηματισμένου οστού : οστεοποίηση κοντά στις αρθρικές επιφάνειες (εξαιρούνται τα οστεόφυτα) σε ακτινογραφίες άκρων χειρών ή ποδιών
- Ειδικότητα 98.7% Ευαισθησία 91.4%

Psoriatic Arthritis Response Criteria (PsARC)

- Βελτίωση τουλάχιστον σε 2 από τα 4 παρακάτω κριτήρια
  - Συνολική εκτίμηση από τον ειδικό (0-5) ($\geq 20\%$)
  - Συνολική εκτίμηση από τον ασθενή (0-5) ($\geq 20\%$)
  - Αριθμός ευαίσθητων αρθρώσεων ($\geq 30\%$)
  - **Αριθμός διογκωμένων αρθρώσεων** ($\geq 30\%$)
- Βελτίωση σε 1 τουλάχιστον από τα 2 σκόρ των αρθρώσεων
- Επιδείνωση σε κανένα από τα παραπάνω

Δράση παραδοσιακών DMARDs στη ΨΑ

DMARD	Αρθρίτιδα	Δέρμα
Sulfasalazine	Περιφερική	Καμμία
Methotrexate	Βελτίωση	Μέτρια βελτίωση
Cyclosporine	Βελτίωση	Βελτίωση
Gold	Βελτίωση	Καμμία
Azathioprine	PsARC 59%	Μέτριο PASI
Leflunomide	ACR20 36.3%	Βελτίωση 23.8%
	PsARC 59% vs Placebo 30% ²	

1 - Mease PJ The management of Psoriatic Arthritis, 81-98. In: Atlas of Psoriatic Arthritis. Springer Verlag 2008

2 - Kalwasser et al. Arthritis & Rheum 2004; 50:1939-50

Αγκυλοποιητική Σπονδυλίτιδα

Αγκυλοποιητική Σπονδυλίτιδα: Ορισμός

- Χρόνιο νόσημα που προσβάλλει κυρίως τον αξονικό σκελετό (Σπονδυλική στήλη , ιερολαγόνιες αρθρώσεις, πρόσθιο θωρακικό τοίχωμα)
- Συχνά συνοδεύεται από περιφερική αρθρίτιδα (ολιγοαρθρίτιδα) κυρίως των κάτω άκρων
- Συχνά συνοδεύεται από ενθεσίτιδα (φλεγμονή των σημείων των σημείων πρόσφυσης των τενόντων στο περίοστεο και τα οστά) με κύριες εντοπίσεις στη φτέρνα , πρόσθιο κνημιαίο έπαρμα ή τους τροχαντήρες.

Αγκυλοποιητική Σπονδυλίτιδα : μία συχνή ρευματική νόσος

- Συχνότητα: 0.1 – 1%¹
  - Συχνότερη στους Βόρειο Ευρωπαίους
  - Λιγότερο συχνή στους πληθυσμούς της υπο-Σαχάριας Αφρικής
  - Άνδρες : Γυναίκες 3:1¹
- Έναρξη συμπτωμάτων :
  - 10-20% των ασθενών πριν την ηλικία των 16 ετών.¹
  - 80% των ασθενών πριν την ηλικία των 30 ετών.²
  - Αιφνίδια έναρξη σε άτομα άνω των 50 ετών είναι ασυνήθης¹

¹ Brent LH and Kalagate R. <http://emedicine.medscape.com/article/332945-overview> as read June 2009

² Braun J and Sieper J. *Lancet* 2007; 369: 1379–90.

Αγκυλοποιητική Σπονδυλίτιδα : μία συχνή ρευματική νόσος

Πληθυσμός (ενήλικες)	Συχνότητα (%)
Ολλανδία	0.068
Γαλλία	0.15
Φιλανδία	0.15
US	0.197
Νορβηγία	0.21
Βερολίνο	0.86

Εκτίμηση συχνότητας εμφάνισης της ΑΣ. όπως καθορίζεται από τα αποδοποιημένα κριτήρια της New York

Γενικά
0.1 ως 0.8 %

Αγκυλοποιητική Σπονδυλίτιδα : μία συχνή ρευματική νόσος

Ευρωπαϊκές μελέτες επιπολασμού ΑΣ και παρουσία του HLA-B27.

Χώρα	Ηλικία (χρόνια)	Επιπολασμός (%)		
		Οροαρν.	ΑΣ	HLA-B27
Γαλλία ¹	≥ 18	0.30	0.08	7.5-12
Γερμανία ²	≥ 18	1.73	0.55	9.5

¹ Saraux A et al. *Ann Rheum Dis* 2005;64:1431–35.

² Braun J et al. *Arthritis Rheum* 2005;52:4049-50.

Αγκυλοποιητική Σπονδυλίτιδα : μία συχνή ρευματική νόσος

- Η συχνότητα ποικίλει σε σχέση με την παρουσία του γονιδίου HLA-B27.¹
- Σε αρκετούς πληθυσμούς , η ΑΣ προκύπτει στο 1% έως 3% οροθετικών ασθενών με HLA-B27.¹
- Η νόσος είναι πιο συχνή ανάμεσα σε συγγενείς πρώτου βαθμού με θετικό (περίπου 10%) HLA-B27.¹

HLA-B27	Συνολικός πληθυσμός			Άτομα με χαμηλή οσφυαλγία		
	άνδρες	γυναίκες	σύνολο	άνδρες	γυναίκες	σύνολο
Θετικό	11.1%	1.5%	6.7%	31.3%	7.9%	22.5%
Αρνητικό	0.2%	0.1%	0.2%	1.6%	0.9%	1.3%
Σύνολο	1.9%	0.3%	1.1%	11.6%	2.7%	7.7%

¹ van der Linden SM et al. in *Firestein: Kelley's Textbook of Rheumatology*, 8th ed. 2008

² Gran JT et al. *Ann Rheum Dis*.1985, 44, 359-367

HLA-B27 : φυλετική κατανομή

Πληθυσμός (ενήλικες)	HLA-B27 φαινότυπος συχνότητα(%)
Φιλανδοί	12-18
Σκανδιναβοί	10-16
Σλάβοι	7-14
Δυτικο- Ευρωπαίοι	6-9
Νότιο- Ευρωπαίοι	2-6
Βάσκοι	9-14
Γύφτοι (Ισπανία)	16-18
Άραβες, Έβραίοι, Αρμένιοι, Ιρανοί	3-5
Πακιστανοί	6-8
Ινδοί	2-6
Μαύροι Αφρικής	< 1
Ιάπωνες	< 1

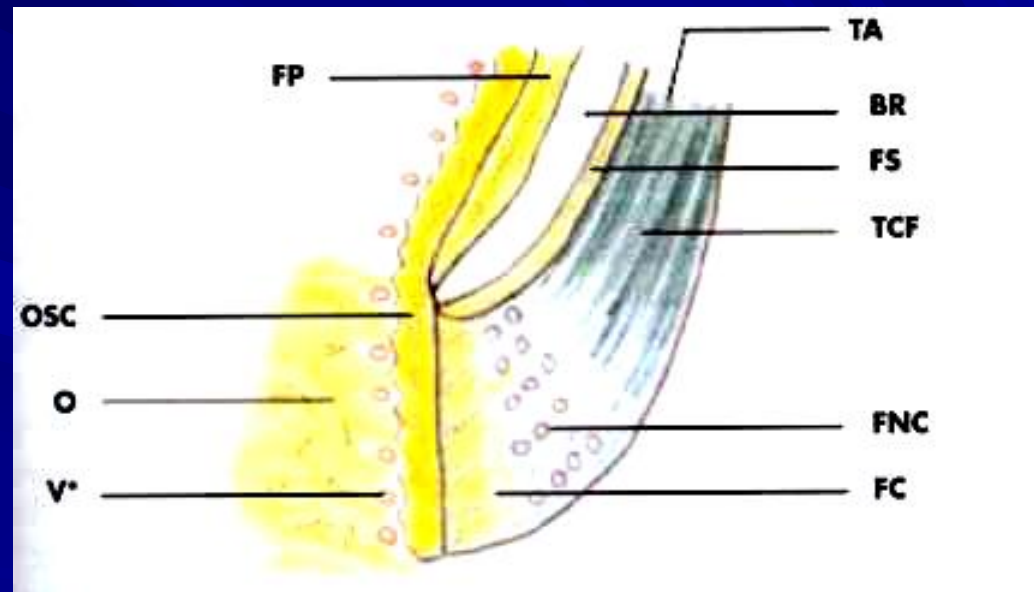
Αιτιολογία και παθογένεια της ΑΣ

- Το αληθινό αίτιο είναι άγνωστο
- Ο ισχυρός συσχετισμός με το HLA-B27 υποδηλώνει ανοσολογική διαταραχή
- Επιπρόσθετα γονίδια του μη MHC συμβάλουν στο ρίσκο εμφάνισης της νόσου
- Δυσλειτουργία των κυτταροκινών, με υπερέκφραση του TNF- α , και η παρουσία φλεγμονής του εντέρου είναι προεξέχουσες εικόνες της νόσου.
- Ενδείξεις ενεργής συμμετοχής οστικών πρωτεϊνών που συμμετέχουν στην αναδιομόρφωση του σκελετού.

Ενθέσεις: ειδικός στόχος των SpA

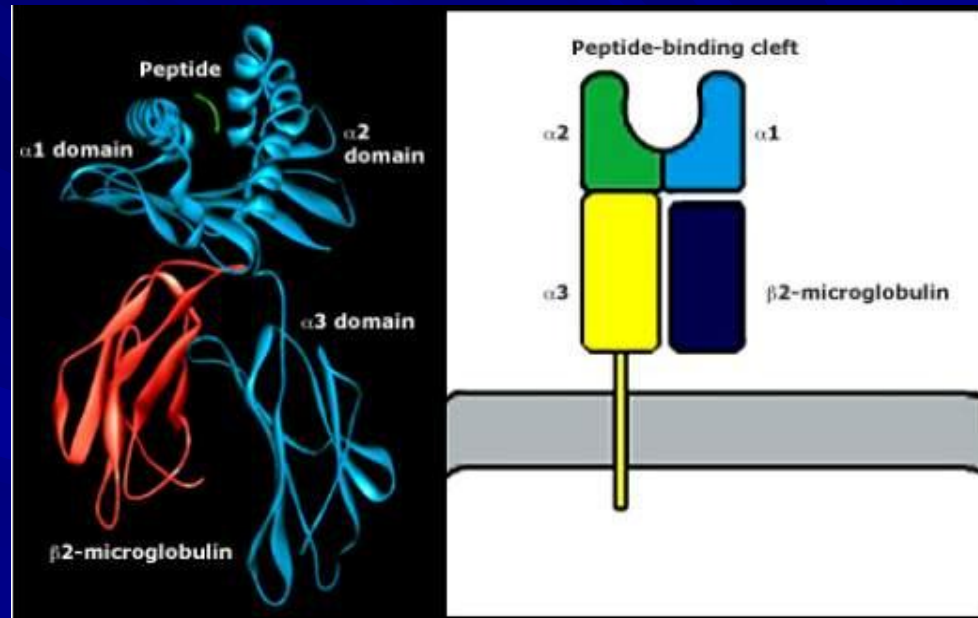
- Ένωση τένοντα με το περίοστεο και το οστό
- Σύνθετη δομή (ινό χόνδρινη)
- Ειδικές δομές από:
  - Ίνες κολλαγόνου τύπου I, III, V και VI
  - Πρωτεογλυκάνες
- Πρόσφατες τεχνικές απεικόνισης (MRI – Power doppler US)
  - Οι ενθεσίτιδες προκύπτουν πριν από τις αρθρίτιδες

*Η σύνθετη δομή της ινοχόνδρινης ένθεσης
Του αχίλλειου τένοντα*

Γεννητική : δομή του HLA-B27

- **HLA-B27 = πολύμορφη βαριά αλυσίδα¹**
  - 3 α πεδία
  - β2-microglobulin
- **Περίπου 45 HLA-B27 υπότυποι²**
- **B2705, 2702, 2703, 2704, 2707 και 2708 προδιαθέτουν την ανάπτυξη της ΑΣ²**
- **B2706 και B2709 δεν είναι απαραίτητα αποτρεπτικοί στην ανάπτυξη της ΑΣ.²**

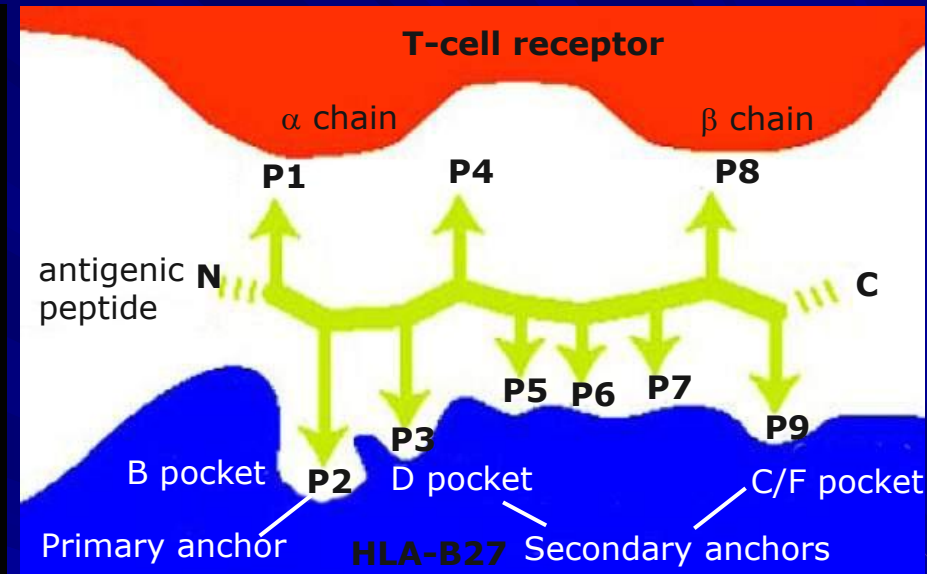
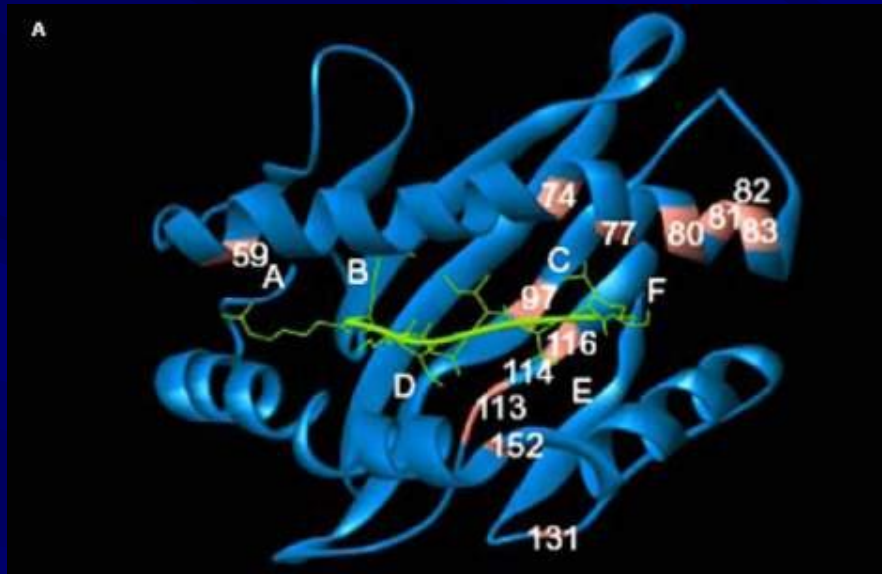
Κλασική δομή του HLA τάξης I συμπλέγματος

¹ Kim TH et al. *Curr Opin Rheumatol* 2005;17:400-5. Review.

² Brown MA. *Curr Opin Rheumatol* 2009;318-23.

³ Breban M et al. *Joint Bone Spine* 2006;73:355-62.

Γενετική : δομή του HLA-B27

Η παρουσία του γλουταμικού οξέος στη θέση 45 και μίας κυστείνης στη θέση 67 του HLA-B είναι το μόνο κοινά σταθερό δομικά σημείο .

HLA-B27 πεπτίδιο

¹ Kim TH et al. *Curr Opin Rheumatol* 2005;17:400-5. Review.

² Brown MA. *Curr Opin Rheumatol* 2009;318-23.

³ Breban M et al. *Joint Bone Spine* 2006;73:355-62.

Ξενοιστές – άλλοι παράγοντες

■ Βακτήρια

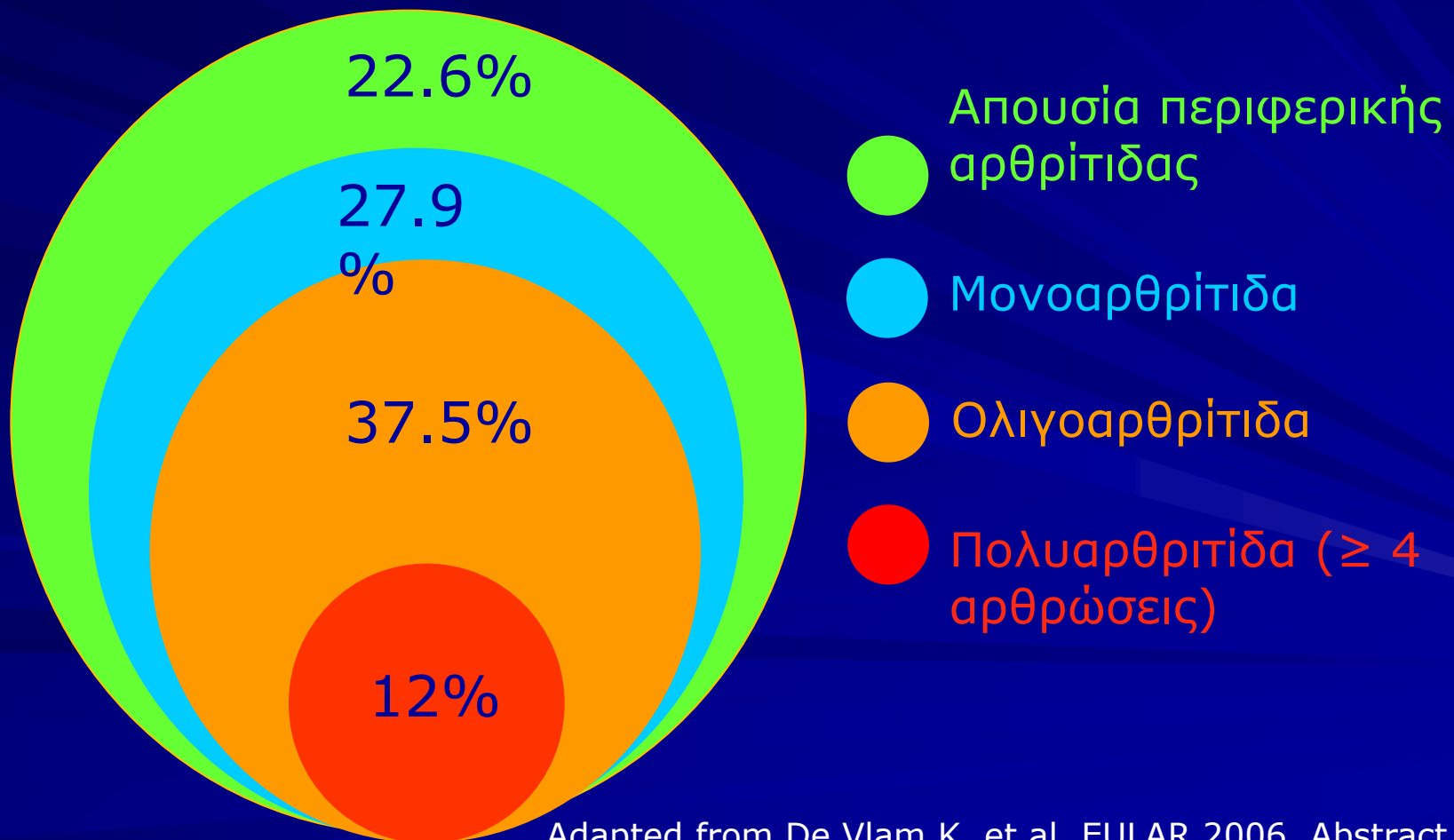
- Αρνητικοί κόκκοι του πεπτικού: *Shigella*, *Salmonella*, *Yersinia*, και *Campylobacter*
- Ουρογεννητικού : *Chlamydia*, *Ureoplasma*, *Mycoplasma*
  - Συνήθεις ύποπτοι για την αντιδραστική αρθρίτιδα
  - Έκφραση ανοσοδιεγερτικών πρωτεϊνών όπως HSP-60, LPS

■ Ενδογενείς παράγοντες

- HLA B27 10 φορές συχνότερα στην αντιδραστική αρθρίτιδα (ReA) σε σχέση με τον γενικό πληθυσμό
χαμηλότερη συσχέτιση με την ΑΣ (80% - 8% - 90%)
- HLA B27 φαίνεται να επάγει την φλεγμονώδη προσβολή των αρθρώσεων, την ενθεσίτιδα κλπ.

ΑΣ: Περιφερική αρθριτίδα

815 ασθενείς με ΑΣ (σύμφωνα με τα τροποποιημένα κριτήρια της New York [NY] criteria)

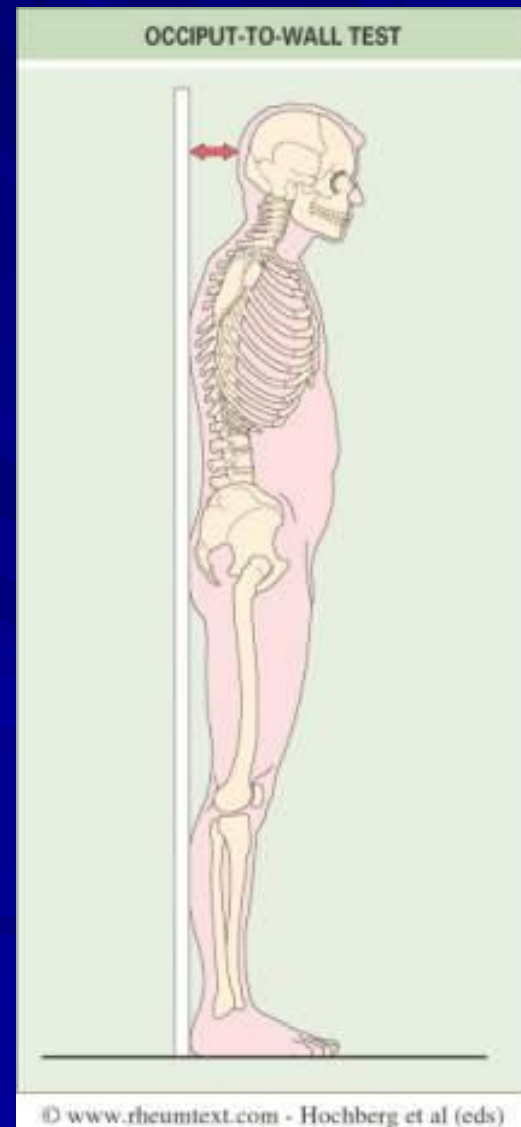
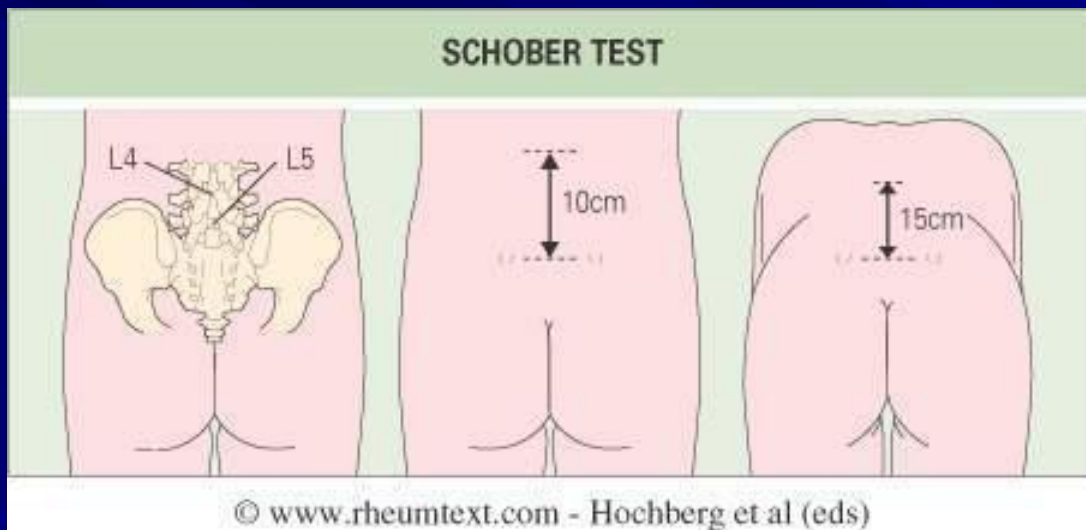

ΑΣ: έξω αρθρικές εκδηλώσεις

- Οξεία πρόσθια ραγοειδίτιδα (25%)
- Φλεγμονώδης νόσος του εντέρου(5-10%)
- Καρδιακή συμμετοχή
  - Αορτίτιδα
  - Ανεπάρκεια αορτής
  - Διαταραχές αγωγιμότητας, διαστολική δυσλειτουργία, περικαρδίτιδα
- Πνευμονική συμμετοχή
  - Περιοριστικού τύπου πνευμονοπάθειες
  - Πνευμονική ίνωση των άνω λοβών

Μετρήσεις ΣΣ

Κάμψη οσφύος (Schober)

Αποτέλεσμα: 0.5 cm (κφ >4 cm)

Άνω άνω επιφάνεια των ιερολαγόνιων ακρολοφιών και 10 cm άνωθεν. Η διαφορά καταγράφεται.

Απόσταση τράγος- τοίχος

Ο ασθενής στέκεται , χωρίς υποδήματα, φτέρνες και γλουτοί ακουμπούν στο τοίχο, η κεφαλή τοποθετείται πίσω με το πηγούνι σε οριζόντια θέση.

Ιερολογονίτιδα 2 βαθμού

Ιερολογονίτιδα 3 με 4 βαθμού

Αμφοτερόπλευρη
ιερολογονίτιδα

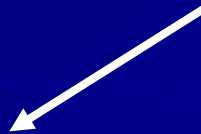
Φυσιολογική - αγκυλωμένη

Ενθεσίτιδα ισχίου

Οστεοποίηση της ένθεσης

Διάγνωση ΑΣ: Τροποποιημένα κριτήρια New York

1. Χαμηλή οσφυαλγία > 3 μήνες

- Βελτίωση με την άσκηση
- Μη ανακούφιση με την ανάπαυση

1. Περιορισμός κινητικότητας οσφύος

- Πρόσθια κάμψη-πλάγια κάμψη- έκταση
- Ελάττωση έπτυξης θώρακα

2. Ακτινολογικά κριτήρια = Ιερολαγονίτιδα

- Άμφω από >2 σταδίου ιερολαγονίτιδα σε x-ray*
- Ετερόπλευρη 3 ή 4 σταδίου ιερολαγονίτιδα σε x-ray*

*Grade: 1 suspicious – 2 minimal – 3 moderate – 4 fusion

ASAS/EULAR Συστάσεις για τον χειρισμό της ΑΣ

